

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 16 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 4 . . . —

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 20 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 5 . . . —

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 24 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 6 . . . —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kózártok visszaadására vagy megőrzésére nem vállal közt.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fill.

NAGYVÁRAD, április 21.

Egy hernyófészek.

A hontmegyei közállapotok felé akkor fordult először az ország figyelme, mikor *Kafka* kiküldött miniszteri tanácsos vizsgálódásai alatt a nagy-marosi jegyző agyonlőtte magát.

Azóta nem felejtette el a belügyminiszter ezt a minta vármegyét, hanem Röntgen sugárnál erősebb szemmel nézett az ügyek mélyére.

A végeredményről most szivárognak ki a hírek.

A miniszter ítélete szerint a baj főoka az, hogy a központi közigazgatás lényegében és kihatásában hatálytalan, a községi életben eredménytelen, elanynyira, hogy a községek magukra vannak hagyatva és nagy tér nyílik a községi jegyzők önkénykedésének. Ezt a miniszteri kiküldött a megye székhelyén kívül tíz községben tapasztalta. E helyeken a vármegyei szabályrendeletek leg-
 elemibb, leglényegesebb rendelkezéseit sem hajtották végre, különösen a *vagyonkezelés terén*.

Ezt a szabálytalanságot úgy tessék érteni, hogy a jegyző kibérelte a megyei jegyző házát és a házbért öt községre kivetette pótdobban, vagy a község ház reperálására szánt pénzt cou amore, a kupaktanácscsal 15 éven keresztül el-
 itták, míg végre a község háza jobb létre rogyott.

A számvevőség okmányok nélkül mindent helyben hagyott s ha a községek

zugolódtak, egyszerűen nemzetiségi demonstrációknak minősítették, vagy politikai gyűlölködésnek.

Hát üssék a mellüket a klikk-lapok, kik annyira keresik a Széll szemében a fuvardijak szálkáját, melyet éppen ők szurtak oda, mert ez a visszaélés a bukott rendszer egyik hernyófészke, melynek nem annyira az idegen pénzzel megtöltött pártkassza és a baromvásárrá alakított szavazások, a legnagyobb büne, hanem az, hogy a közigazgatásba belevitte a politikát s a közigazgatási személyeket, különösen a szolgabírákat és jegyzőket nyomással is belé hajtotta a politikai tusákba, persze barátságos viszonzószolgálatok fejében, melyekről Hontmegyében most már tiszta képet alkothatunk.

Ime egy hernyófészek, mely az érdek szálaiból van összefonva s melynek lakói a közjót emésztették. Emésztették egész szemérmetlenül, mert p. o. Bál községben a jó kortesektől nem hajtották be az adót s az így hiányzó összeget a független földmivelőkre 5 $\frac{1}{2}$ % pótdobban, a még függetlenebb érzelmű iparosokra pedig 21% pótdobban zsarolták be.

Ime egy hely, ahová a belügyminiszter szemüveg nélkül benézett, vagy a másik a ruthén kérdés, és undorodik e látványtól az egész ország.

Persze! Hontban nemzetiségi mozgalomba takaróztak a bünösök és nem bántották a dicső hazafiakat; a ruthének között pedig az antiszemitizmus nenyulj hozzám virágát tüzték kaftánjokra a kis ártatlanok s jó hogy helyettük nem Egánt ütötte főbe a jámbor közvélemény.

Ez a szinfal hasogató hazafiság, antiszemitizmus, liberálizmus nem egyéb, mint vatta dugó a publikum fülébe, arra az esetre szánva, hogy ha valakinek nem lehet bedugni a száját, hanem kellemetlen dolgokat beszél, legalább hallgatónak a fülét legyen mivel bedugni.

Persze ezen dugókon keresztül egészen másképen hangzik minden leleplezés.

Hontvármegye áll leleplezeten belpoklosságával ma az ország előtt, de mennyi lepel, mennyi sebet takar az ország testén.

Gullner államtitkár meg fogja tudni, mi volt Herkules munkája Augiasnál. De hisszük nem ijed meg. Bunkóval hamar sikerül a tisztítás s az ország tapsolni fog sikereihez, az eltaposott hernyók pedig nem fognak könyekre indítani senkit.

Végezzenek hamar Hontmegyével, van dolog másutt is: Liptó, Mosony, Torontál, Csongrád, Komárom s ki tudná mind elősorolni, ahol mindenütt égető szükség van ilyen üdvös munkára az egész országban.

A bukottakat pedig éppen ez öli meg végleg, mi mást illetve — a mosás és tisztogatás.

P—y.

Gulner, Jakabffy, Schnierer.

A P. N. írja: *Gulner* Gyula kinevezését a hivatalos lap vasárnapi száma fogja közzétenni. Az új államtitkár hétfőn foglalja el hivatalát, *Jakabffy* Imre már előbb elbucszuk a miniszterium tisztikarától. — Megemlítjük itt, hogy az a hivatal, melyet a távozó államtitkárnak,

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Leila.

Írta: Deér.

I.

Nagyon szeretem a virágot és úgy el tudok gyönyörködni a gazdag szinompájú virágokban. De ha választanom kellene, nem választanám a büszke rózsát, nem az illat nélküli fehér kaméliát. Ezek nem kellenének, ha ott látnám mellettük a szerényen meghuzódó illatos ibolyát.

Nagyon szeretem ezt a virágot. Miért? — nem tudom.

De ha egy ibolyát látok nyilni, mindig eszembe jut egy történet, egy ködös, homályos történet, Leila története.

Talán ez az oka, hogy az ibolya kedvenc virágom, Leila is ezt szerette. Leila története is olyan, mint az ibolyáé. Nyílás, illatozás és — hervadozás.

II.

Leila árva leány volt. Messze földről szakadt ide a mi vidékünkre öreg, beteges anyjával.

val. Szegények voltak mindketten. Az asszony még hozzá mindig beteges, dologra képtelen. Leila tartotta a két keze munkájával.

Künn laktak a külváros egyik pinczelakásában. Oda huzódtak, ott éltek ketten, az öreg asszony és leánya, Leila.

Leila szép volt. A termete magas volt és karcsu. Arcza fehéres, valami gyenge rózsás színben játszó. Haja fekete, mint az éjszaka és szemei, azok meg kékek voltak, nagy, mélységesen kék szemek.

Ilyen volt Leila. És Leila nagyon szerette az ibolyákat, ezért gondoltam, hogy jó is. Az volt. Arany volt a szíve ennek a leánynak és ragyogó gyémánt a lelke.

Nem zugolódtott ő sohasem a sors mostohasága ellen. Megnyugodott benne és dolgozott. Dolgozott jó kedvvel, vidáman.

És mikor egy estenden hazavetődött az ő beteges anyjához, hogy becézgette, kényeztetette az öreg asszonyt. Mesélt neki mindenféle bohóságot és ilyenkor mindkettő boldognak látszott.

Leila ilyenkor feledte a napközi fáradságot, feledte a sok kellemetlenséget.

Mert Leila szép volt és ott abban a nagy

városban a szépség nagy baj, vagy biz' sokaknál nagy — kincs.

Baj volt Leilánál, mert mindenki észrevette. És a ki észrevette, az mindjárt arra is gondolt, hogy ez a leány szegény.

Szegény és nagyon szép.

Igy volt, az igaz, de Leila nem volt annyira szegény, hogy a szépségét bocsássá áruba. Pedig sok kísérletnek volt kitéve. Nem fogott rajta, mert Leila jó volt, tiszta volt.

Az anyjának soh' sem szólt ily dologról. Nem akarta szomorítani.

Egyszer aztán olyan idő következett Leilára, ami nagyon elszomorította, ami közel vitte a kétségbeeséshez.

Az édes anyja nagyon beteg lett. Többé nem hagyhatta magára, nem mehetett munkájára.

Egy darabig csak megvoltak. Volt néhány megtakarított forintjuk, abból éldegéltek.

A java része a pénznek orvosságra ment. Keserves sorsa volt Leilának.

Mikor egy néha édes anyja elszunnyadt, akkor Leila kezébe temette arcát és gondolkodott.

Feltétlenül legelőnyösebben vásárolhatunk

☛ Telefon szám 76. ☛

Lelkiismeretes kiszolgálás, mint az egy szolid cégénél természetes.

Női-, férfi- és gyermek Carlsbadi cipőket, Kalapokat, Fehérneműeket

és mindennemű divatárukat

Lelkiismeretes kiszolgálás, mint az egy szolid cégénél természetes.

Fábry Testvéreknel,

Főüzlet: Olaszi, Fő-utca.

☛ Fióküzlet: Zöldfa-utca. ☛

Lelkiismeretes kiszolgálás, mint az egy szolid cégénél természetes.

Jakabffy Imrének felajánlottak, nem a kereskedelmi államtitkárság volt, hanem a *szabadalmi hivatal elnöksége*. — Ezt a tisztséget jelenleg dr. *Schnierer* Gyula viseli, ki azonban jóval túl van a 70 esztendőn és már ez oknál fogva is igényt tarthat a teljes nyugdíjra, melyet hosszu és kiváló szolgálatával valóban jól kiérdemelt.

Választási kombinációk a fővárosban.

A M. E. L. szerint a választási hírek a fővárosban is keltettek némi mozgalmat a már megindult a kombinációk sorozata. E szerint a főváros jövő képviselői ezek: I. kerület: *Falk Miksa* (meglepetés esetén *Kasás Péter*); II. kerület: *Darányi Ignác*; III. kerület: *Heltai Ferencz dr.*; IV. kerület: *Podmaniczky Frigyes* (esetleg *Székely Kálmán* vagy *Apponyi Albert gróf*); V. kerület: *Mezei Mór* (esetleg *Sándor Pál*); VI. kerület: *Radocsa János*; VII. kerület: *Morzányi Károly dr.*; VIII. kerület: *Berzevicsy Albert* és IX. kerület: *Tolnai Lajos*. Méltó meglepetést kelt hogy az Erzsébet-város ismét *Morzányit* akarja fölléptetni. Reméljük, hogy csak igen kevesen akarják.

Apponyi Brüsszelben.

Az interparlamentáris bizottság tegnap ülésezett *Brüsszelben* s az ülésről a következőket jeletik: j

A konferencia mai tárgyai közül a bizottság a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta *Apponyi* Albert grófnak odahaza már ismert tervét a *sajtóbékeszövetség* megalakításáról. *Apponyi* gróf e gyülekezésben is világosan és ékesszólóan fejtette ki, hogy a világbéke nagyszerű ideájának megvalósítása, sőt a békemozgalom bárminő eredménye el nem érhető a sajtó egységes bevonása nélkül. A sajtó legnagyobb része eddig távol állott a békemozgalomtól, pedig a béketerv örökkön utópia marad, ha tervezői és a közönség közt kapcsolat nem létesül. De ezt nem lehet elérni a sajtónak szórványos jóakarásával, hanem rendszeres, szervez és erőteljes működésre van szükség.

Ebből a célból határozza el a szövetség a sajtónak egy olyan nemzetközi szervezését,

mint a milyen az interparlamentáris konferencia nemzeti csoportokban, nemzetközi szövetségben.

A gróf ennek kész szabálytervezetét terjesztette elő és általános helyeslés mellett jelentette be, hogy a magyar újságírók békeszövetsége már jóformán meg is alakult.

A konferencia *nagy lelkesedéssel fogadta Apponyi gróf tervét* és teljesen magáévá tette azt. Aztán abban állapodtak meg, hogy az interparlamentáris kongresszust, amely az idén tudomás szerint Párisban lesz, június harmincegyedikén tartják meg.

Az angol—búr háború.

(K—y). Az európai sajtóban ezidőszert nevezetesebb hír alig van, mint a berlini *Tagblatt* pétervári levelezőjének azon jelentése, hogy a csár moszkvai utazásához azon hirt is fűzik, miszerint: a csár Moszkvából Német- és Franciaországgal egyetértve *ultimátumot* akar intézni Angliához, hogy 120,000 orosz harcos fog érkezni Afgánba, ha Anglia 8 napon belül nem szünteti be a dél-afrikai háborút és nem járul ahoz, hogy az ügy egy nemzetközi választott bíróság elé terjesztessék.

Ezt a hirt ugyan nem erősítették meg, de annál határozottabban tartja magát az a másik nem kevésbé érdekes hír, hogy három naghatalom nem engedi a búr-államok annexióját.

Mindenesetre elég e hír arra nézve, hogy a felvilágosult és szabadságszerető népek tiltakozó lelkiismeretét felébressze a minden ízében embertelen kapzsi angol erőszakosság ellen, mert valamint a tavaszt hirdető első fecskéket a többiek is tömegesen követni szokták, föltehető, hogy az európai sajtó ezen megnyilatkozását tömeges felszólalások és tiltakozások fogják követni, melyek kényszeríteni fogják a kapzsi angolokat e jogtalan háború beszüntetésére és ha nem: a hatalmasságok fegyveres erővel fogják reá kényszeríteni.

Az orosz csár nemes lelkiületétől, a francia nemzet szabadságszeretétől és a német császár zsenialitásától ezt méltán elvárhatják a művelt európai népek.

Ha anglia bizik az ő kalmár és kapzsi világhódító politikájában és nem enged: azért

tartják a népek a minden fáradságuk és keresményükből óriási áldozatok árán szervezett roppant hadseregeket, hogy ilyen embertelenséget, ha szükséges, fegyveres erővel is megakadályozhassanak.

Üdvözljük tehát a *Tagblattot* és hisszük, hogy az ő kezébe adta Isten azt a zászlót, melyet a becsületes keresztény sajtó győzelemre vezetni fog.

Mai *távirataink* a harcztérről a következőleg szólnak:

London, április 21. Long földművelésiügyi miniszter Hullban beszédet mondott, a melyben Roberts lordnak az angol tábornokok fölött gyakorolt kritikájáról azt mondta, hogy a harcztéren levő tábornokok fölött való kritika Robertsnek saját ügye. A kabinet nem fog eltérni politikájától és ezt az ügyet Roberts lord megítélésére bizza, mert teljesen bizik benne.

London, április 21. A *Daily Mail*-nak jelentik Ladysmithből tegnapi kelettel: *Natalban* a búrok már megkezdik a *guerilla-harcot*. Nemrég néhány 50—100 főnyi csapat délfelé indult és a Biggars-hegynek Oranje felé eső oldalán angol őrjáratokra bukkant. — A *Daily Telegraph*-nak jelentik Ladysmithből tegnapi kelettel: Illetékes helyen azt mondják, hogy a búrok nehéz ágyuikkal visszavonulófélben vannak. A jövő hét elején az angoloknak szabad lesz az előnyomulásra.

London, április 21. A *Daily Telegraph*-nak jelentik *Bloemfontein*-ből 19-iki kelettel: Őrjáratok jelentik, hogy a búrok Bloemfonteintől keletre 15 mértföldnyire előőrsöket és kisebb csapatokat állítottak fel, a melyeknek vonala a Modder folyótól a Kaffir folyóig terjed. — A *Morningpost*-nak jelentik Bloemfonteinből 19-iki kelettel, hogy dél felé a vasuti összeköttetés most meg van szakítva, mert a víz elmosta a vasuti töltések feltöltéseit. — A *Times*-nek jelentik Bloemfonteinből tegnapi kelettel, hogy Pretymann tábornokot egész Oranje katonai kormányzójává nevezték ki.

Azon törte a fejét, hogy mi lesz velük, ha pénzük elfogy. Honnét fog ő pénzt szerezni! Mi lesz anyjából, az egyetlenből, kiért érdemes élnie.

És mikor nem tudott elgondolni semmit, akkor odaborult az anyja ágyára és imádkozott. Mert Leila nagyon szeretett ám imádkozni.

III.

Az öreg asszony nagyon rosszul volt. Leszukott szemekkel, halavány arczczal feküdt ágyában.

Leila meg ott ült mellette sáppadtan, remegve. Hideg volt náluk nagyon.

Elfogyott a pénzük és Leila nem mehetett munkára. Az utolsó falat kenyér is eltűnt a láda fiából. Az öreg asszony pedig nagyon rosszul volt és nem volt — orvosság.

És a hogy ott feküdt az ágyon nyöszörgöve, kiászottan, odafordult a lányához és receségő, fájó hangon szólt hozzá:

— Leányom, Leila nagyon szenvedek, nagyon fáj mindenem. Adj valamit, a mi enyhíti fájdalmam. Így nem bírom ki, így meghalok. Pedig ugy-e, te nem akarsz, hogy anyád meghaljon? Hisz mi lesz belőled, ha magad maradsz ilyen fiatalon, ilyen szépen? Adj orvosságot Leila, nem akarsz meghalni.

Leila meg nem tudott semmit sem adni anyjának. És nem volt rá lelke, hogy meg-

mondja anyjának a valót, hogy semmijük sincsen.

Csak fázott, remegett a leány, mert hideg volt nagyon.

Künn élesen metsző szél sivitott. Tiszta, csikorgó hideg idő volt és Leilának nem volt miből fűteni.

Az a beteg asszony meg újra beszélni kezdett.

— Hol vagy Leila? Miért nem adsz, amit kértem! Nem szereted anyádat? Halálomat kívánod?

— Leányom, édes Leilám, enyhisd fájdalmam! Anyád szenved, fázik és itt oly hideg van. Rakj tüzet, hadd melegedjenek fel tagjaim, mert érzem, hogy hűlni kezdenek. Nagyon szenvedek leányom! Könyörülj rajtam!

Leila megfogta anyja kezét. Meg is csókolta azt a kiaszott, csontos kezét. Aztán fázós, ideges hangon szólt az anyjának.

— Maradj nyugodtan ayám! En most elmegyek és hozok neked orvosságot. Hozok tüzre valót is és csinálom neked jó meleg ételt, csak légy nyugodt anyám, míg visszatérek.

És Leila elment.

Mikor kiért az utcára, megállt. Fölnézett a csillagos égre, mintha onnan akarná leolvasni, hogy mit tegyen. — Aztán befelé indult a városba.

Nem tudta hová megy, mi a célja. Csak ment gondolat nélkül, irány nélkül.

Anyja járt eszében, a beteg, halálán levő öreg asszony. És csak ment futott tovább.

Egyszerre valaki megszólítja. Egy ur volt. Valami finom, előkelő ur lehetett.

Leila megállt, azt gondolta tán, hogy ez az, ki segíteni akart rajta. — Tán nem is csalódott.

Sokáig beszélgettek együtt.

És a míg beszélgettek, Leila könyei megereáltak és sirt.

Azután pedig elindult azzal az urral. Még ő sietette.

— Siessünk uram, mert . . . reám . . . várnak. . .

És az az ur olyan kétkedőn mosolygott erre a néhány szóra és olyan epedő szemekkel nézte a leány karcu termetét és gyönyörű idomait.

Leila meg csak ment vele. Ő csak anyjára gondolt, arra az öreg asszonyra, kinek ő orvosságot fog vinni, kit ő meg fog gyógyítani.

Az az ur meg bevitte Leilát egy nagy uri házba.

Sokáig volt nála Leila és mikor kijött volt pénze, sok pénze. Vehetett orvosságot, tüzre valót, meg élelmet is.

Sietett is haza az anyjához. Hogy fog majd örülni, ha meglátja, hogy Leila mennyi mindent hoz.

Mentőegyesületek a megyében.

Nagyvárad, ápr. 21.

A belügyminiszteriumban úgy látszik egyike a legkedvezőbb eszméknek a mentőegyesületi intézmény létesítése. Alig kezdik szervezni miniszteri utasításra a nagyobb városokban, már rendelet érkezik, hogy társadalmi úton a megyékben is teremtsék meg a mentőegyesületi intézményt.

Csak hogy a városokban a temérdek sok egyesület rég elvette a közönség kedvét egy újabb egyesület alapításától, ha még oly hasznos, üdvös és nemes az az intézmény, a vidéken meg az egyesületi szellem nem áll valami magas fokon, tehát a mentőegyesületi intézmény meghonosítása a társadalom bevonásával nagy akadályba ütközik. Ezért proponálja a belügyminiszter azt, hogy a megye egyes nagyobb községeiben, városaiban a mentőegyesületi intézményt lehetőleg egy más egyesület keretében igyekezzenek megoldani, pl. a tűzoltó egyesület keretében, vagy a rendőri intézmény keretében, a hol a mentőegyesület céljainak megvalósítására vannak értelmes emberek.

A m. kir. belügyminiszter ma küldötte meg Biharvármegye alispánjához körrendeletét a mentőegyesületi intézmény megvalósítására.

Szól pedig ez a körrendelet a következőképpen:

Körrendelet

valamennyi vármegyei törvényhatóságnak.

A balesetek alkalmával szükséges első segély nyújtásnak az ország területén eddig történt rendezése felől, a múlt évi s. a kelt e helyről kiadott körrendeletre beérkezett válaszokból arról győződtem meg, hogy az 1876. évi XIV. t.-cz. 5. fejezetének erre vonatkozó intézkedései kevés törvényhatóságban vannak végrehajtva.

A közegészségügygel összefüggő eme nagyfotosságu ügynek rendezése céljából múlt évi november hó 19-én megtartott országos értekezleten meghallgatván azon tényezőket, melyek ez ügyben már is sikeresen működnek, észben pedig annak előbbre vitelére hivatottak, az ott nyilvánított nézetek figyelembe vételével a törvényhatóságot a következőkről értesitem:

Az első segély nyújtására a törvényhatóság területén fekvő nagyobb városokban esetleg községekben is a társadalom közre-

Mikor aztán haza ért Leila, az anyja már nem várta. Csak kihült, megmerevedett hullát talált ott az ágyon, a melynek már nem kellett orvosság.

Leila odaborult az ágyra és úgy zokogott.

— Ébredj anyám! Hoztam már orvosságot! Drágán vettem nagyon. A becsületem, az ártatlanságom volt az ára. Ébredj hát anyám!

Mikor aztán látta, hogy nem ébred, akkor csak zokogott tovább keservesen.

Leila szép volt és szegény volt . . .

IV.

Nagyon szeretem az ibolyát, ezt a szerényen meghúzódó kis virágot. Olyan szép is mikor nyílik, illatozik és harmat ragyog rajta.

És úgy fáj a szívem, mikor hervadni látom, mikor le van törve és nincs illata.

Szegény kis ibolya, vajjon oka vagy-e hervadásnak? Ugy-e nem?

És ezért fáj úgy a hervadása.

És azért szeretem annyira ezt a kis virágot mert Leila is ezt szerette és ha ibolyát látok, mindig eszembe jutott Leila története is.

Hisz olyan egyforma volt a sorsuk, virágnyitás, illatozás és — hervadozás . . .

működésének bevonásával önálló mentő intézetek volnának létesítendőek, vagy legalább a tűzoltóság kebelében mentő osztály volna szervezendő. Oly helyeken, hol ez a helyi viszonyokból kifolyólag ki nem vihető, a helyi tűzoltóság néhány kiválasztott egyéne, vagy a rendőrség veendő igénybe.

A szervezett tűzoltóság, valamint a rendőrség személyzete eléggé értelmes és fegyelmezett arra, hogy kellő szakszerű betanítás után az orvos érkeztéig az első segélyt nyújthassa. Az ehhez szükséges kötöző és gyógyszeres, valamint egy egyszerű hordágy beszerzése pedig nem járna oly költségekkel, hogy azt még a legszerényebb háztartási viszonyok közt élő város, vagy népesebb nagyközség sem volna képes megbírni.

Részemről kijelentem, hogy a törvényhatóságoknak ily irányú törekvéseit alkalmas szakközeg kiküldésével támogatni s az első segély nyújtásban való kiképzés céljából tanfolyamok rendezését is elősegíteni kész vagyok.

Bizva abban, hogy a törvényhatóság saját részéről is megteendi mindazt, a mi ezen nemes ügynek előbbre vitelét biztosítandja, felhívom tehát, hogy a fentebb említett figyelembe vételével intézkedjék, miszerint a törvényhatósága területén létező rendezett tanácsú városokban, a járási székhelyeken és népesebb nagyobb községekben az első segély nyújtásának ügye mielőbb rendeztesse.

Végül felhívom a törvényhatóságot, hogy ez irányban tett intézkedéseiről, azoknak eredményéről f. évi augusztus 1-ig s a netalán felmerülő nehézségekről mielőbb hozam jelentést terjesszen fel.

Budapest, 1900. évi április hó 17-én.

Szell s. k.

A színház építése.

— A felügyelő bizottság ülése. —

A nagyváradai színház építése gyorsan halad. A belső díszítésén s a külső vakoláson szerényen dolgoznak.

Minél jobban közeledünk az építkezés befejezéséhez, annál több dolga akad az építkezésre felügyelő bizottságnak.

A színház villamos világításának berendezését két részre osztották. Külön vették a színház világítás berendezését és külön a világításra szolgáló villany előállítására szükséges dynamógép hajtására szükséges erőt adó gépezeteket.

Az eredeti terv szerint a színház végében építettek volna gépházat, gőzgép berendezéssel. Azonban Hollós József kir. főmérnök ajánlatára elhatározták, hogy a vízvezetéki telepen rendezik be a gépházat s innen szolgáltatják a színházhoz a dynamógép hatására szükséges villamos áramot.

A villamos világítás belső berendezését az Egyesült villamossági társaságnak adták ki.

A vízvezetéki telepnél berendezendő gőzgépek és felszerelésekre érkezett ajánlatok felett tegnap határozott az építésre felügyelő bizottság.

Az ülésen jelen voltak: dr. Bulyovszky József elnök, Hollós József kir. főmérnök, dr. Hoványi Gyula, Komlóssy József, Kikinday Gyula, Busch Dávid, Ländler Ferencz, Huzella Gyula, Mezey Mihály, dr. Baróthy Ákos, Sztarill Ferencz, dr. Döry Ferencz, Rendes Vilmos, Hegedüs Géza, Dús László, dr. Radó Ignác, ifj. Rimánóczy Kálmán, Lovass Zsigmond, Csordacsics Ferencz és Krubicsek József.

A polgármester megnyitván az ülést, felkérte Hollós József kir. főmérnököt, hogy a villamos külső berendezésre érkezett pályázatok felett adja elő nézetét.

Hollós József kir. főmérnök előterjesztette, miszerint sajnálja, hogy nem sikerült a közuti vasutársaságot megnyerni a dynamógép haj-

tására szükséges villamóram szolgáltatására. Így ahhoz a módhoz kell folyamodni, hogy a vízvezetéki telepen rendezzék be a villamóram előállításához szükséges gépházat és berendezést. Ha azonban lesz a városban vállalat, a mely szállíthatja a szükséges villamos áramot a dynamógép hajtására, a vízvezetéknel készítenő telepet más célra, pl. erőátvitelre használja a város.

Átérve az ajánlatokra, kijelenti, hogy három ajánlat érkezett be s mind a háromban az illetők szorosán ragaszkodtak a kiírt feltételekhez.

A pályázat egy fázisu vezetékre volt kiírva. E szerint pályáztak:

a Ganz-czég 57800 koronával,

az Egyesült villamossági r. t. 64840 kor.,

Simiens és Halske-czég 77800 korona.

Ezen kívül a Ganz-czég még két ajánlatot tett. Az egyiket forgó árammal, a mely a világításon kívül motorokat is hajthat.

Külön ajánlatot adott még be a Ganz-czég az általa feltalált három fázisu áramvezetékkel.

Ez utóbbi a legelőnyösebb s legolcsóbb is s ő ezt ajánlja.

A beérkezett ajánlatok összehasonlításából kitűnik, hogy a Ganz-czég ajánlata a legolcsóbb.

Felveti még a kir. főmérnök, hogy arra nagyon kell vigyázni, miszerint a külső és belső berendezést külön czég készíti s így könnyen torzsalkodás lehet a két konkurrens vállalkozó czég között.

Ezután a bizottság kimondotta, hogy a Ganz-czég ajánlatát javasolják elfogadásra és pedig a 3 váltóárammal. A szerződést 53500 korona általán összegben kötik meg.

A gépházat és a sodrony bevezetést házilag készítették el.

A szinpad mellékhelyiségek butorzatára Herczeg Ferencz asztalos 4700 koronára tett ajánlatot.

A szinpadi butorzatra Preis M. a fia czég adott be ajánlatot. Ugy ezen butorok kiválasztását, mint a szőnyegek megrendelését a Kunz czégtől a városi tanács és a bizottság együttesen eszközlik.

Megállapították ezután a színház környékének aszfaltozására kiírandó pályázati hirdetmény szövegét.

Kép- és kézimunka-kiállításunk.

A Biharmegyei és Nagyváradai Nőegylet nem szegény a jótékonyág fokozását célzó ötletekben. Rendszeres tevékenységén kívül hangversenyek, táncmulatságok, bazár, teaestélyek, virágkiállítások által és ki tudja hányféle módon teremti elő az árvák az elhagyottak segítésére szükséges eszközöket.

Most is egy páratlanul humánus intézmény létesítésén, egy elaggott, munkaképtelen uri nők menedékházának létesítésén töri a fejét ez a nemesszívű testület s hogy magasabbra emelje életre segítse: kép- és kézimunkakiállítást rendez.

Leikes eszme, mely a legszebb erényt, a jótékonyágot az emberi tevékenység legfontosabbikával, a munkával egyesíti s mely testet öltve a tegnap délelőtt megnyitott kiállítással sok gyönyörűséget szerzett a váradai közönségnek, sok dicsőséget a női ügyességnek, szorgalomnak, izlésnek, melynek ez a kiállítás élő bizonyossága.

A kiállítás a megyeház kis termét és nagy termét teljesen betölti s csinnal, jó izléssel van elrendezve. A rendező asszonyok, élükön a

jóságos nőegyleti elnöknővel szívesen fogadják a kiállítás látogatóit s készséges utbaigazításukkal bizonyítják, hogy ők nemcsak a jótékony-ságnak, hanem a szépművészeteknek is hódolnak.

A kis teremben van az *amateur fényképészeti* kiállítás állványokon, asztalokon elrendezve. Azonnal feltűnik *Mezey Mihálynak* fényképcollektója, mely a nagyváradai színházat építésének különböző mozzanataiban örökíti meg: a bontástól kezdve a betetőzésig. Minden esetre érdekes tanulmány ez az oly nehezen életre keltett nagyváradai színházról. Kiváló szép dr. *Némethy Gyulának*, *Halász Gyulának* fényképkollektója, továbbá *Tardy György* és *Strohmayer Pál* fényképei. A fényképek közt pompázik egy antik diszítésű kancsó is, melynek eredeti munkája *Hegedüs Irén* k. a. ügyességét dicséri. Ugyanezen teremben feltűnik *Stern Anna* remek tüfestésű (stylizált mák) diványpárnáj, *Sebestyén Edith* és *Steiner Kornélia* japánja és ó-nemet izlésű gyönyörű asztalfutói és millieui. Gazdag aranyozásával magára vonja még itt a figyelmet *Dobrucki Ottóné* domborhímzéses diványpárnája is.

A nagy terem hosszában jobb oldalt a képek, baloldalt a kézimunkák vannak kiállítva. A bejáratnál szemben azonnal feltűnik a báró *Gerliczy Félix* néhány képe, melyről tegnapi lapunkban már megemlékeztünk. Érdekes jelenet volt tegnap délután e képek előtt. Özv. *Gerliczy Félixné* éppen nagy lelki gyönyörűséggel mutatta egy ismerősének a képeket, a mikor köréje csoportosultak az oda érkezett községi polgári leányiskolai tanulók. Erre a grófnő oda fordulva a leánykákhöz megjegyezte, hogy »íme ennyire viheti már 14 éves korában az ember szorgalommal, igyekezettel« azt talán nagyanyai szerénységből nem mondta, hogy »istenadta tehetséggel« de az ifjú leánykáknak éppen így vált mondása hasznos tanúsággá.

A kis Gerliczy képei mellett néhány festett butor köti le a figyelmet, melyek az *Immaculata* intézetből kerültek ki. Majd egy szintén gyermekifunak *Páll Ágostonnak* gazdag és szép kiállítása állítja meg a látogatót. Azután következnek sorba a négyzeteses fülkék, melyek falain szebbnél-szebb olaj-pastellés vízfestésű képeket szemléltetünk. Az elsőt teljesen betöltik özv. *Knapp Ferencné* képei. Van itt vászonra, papírra, fára, selyemre, bársonyra, plüshre, üvegre sőt bronzra festett kép is művészi kivitelben. Nagyon szép, különösen egy üveg és egy selyem kályhaellenző.

A többi fülkében *Somogyi Rusz Ilona*, *Törzsök Gyula*, *Ferenczy Ilona*, *Konrád Margit*, *Böszörményi Géza*, *Fekete Sándorné*, *Giraud Vilma*, *Pogány Antal*, *Guttmann Berthold*, *Serényi Dezső*, *Darvassy Lajosné*, *Beczky Dezső*, *Marienescu Delia*, *Breitner Elza* és gróf *Beroldingen Lili* állítottak ki különféle tárgyú képeket. Van köztük virágtáj-, állat-arczkép, genrekép, szentkép és néhány esendélet.

A sok szép kép közt kiváló a gróf *Beroldingen Lili* mitológiai tárgyú, tüfestéssel készült képe, mely már két kiállításon nyert kitüntetést.

Pompás munka ez, mely bámulattal tölti el a szemlélőt. Finom izléssel, meglepő színezéssel ezer és ezer apró öltésben teszi itt szemléltetővé a művésznő a tárgyat, a tájat épp úgy, mint az alakokat; a ruha redőit épp úgy mint a fátyolt melyen a test idomai tisztán körvonalozódnak.

A terem tulsó oldalán, a kézimunkák csoportjában is akad még festés elég külön-

féle tárgyakon alkalmazva. Ott vannak *Margó Armin* szép virágfestései főleg selymen alkalmazva. Ott látható *Szedlarik Anna* rózsacsoportokkal diszített oltárterítője. Az »*Immaculata*« zárda festései selymen, majolikán, üvegen, porcellánon, melyek közt *Harmathy Erzsike* festései is említésre méltók. Sok szép tárgyat állított ki *Korossy Ludmilla* is.

A kézimunkák nagyrészen hímzés van alkalmazva. Kiválóak általában a tüfestések. A modern tüfestés terén a kiállításon *Stacho Jenőné* remekelt egy kályhaellenzővel. Domborhímzés tekintetében *Tassy Dalma*, a ki *Hlatky Margittal*, *Stern Annával*, *Sebestyén Edith* és *Lilivel*, *Weisz Fannyval* méltán osztozik a kiállítás baberein. *Mayer Ágostonné* tündérűjjű leányainak kézimunkáiból olyan gyűjteményt állított ki, mely ritkítja párját. Bámulatos egy velencei hímzésű (sárga selyemmel) s egy japán stílusú asztalfutó e gazdag gyűjteményben.

De nem lehet elitatni az érdemet a többi kiállítótól sem, kik közt három intézet szerepel: az »*Orsolya*« az »*Immaculata*« és a női ipariskola. Nevezetesen még *Flohr Jánosné*, *Lukács Gusztávné*, *Konrád Margit*, *Bognár Sándorné*, *Mihelfi Pálné*, *Szokoly Anna* és *Ilona* munkái, melyek közt nem egy finom izlésű, kitűnő technikájú műdarab van. Láttunk több smyrna-munkát is (*Kunz Gusztávné*), különféle kalotaszegi varrottast, kereszt öltéses-, száröltéses-, filé quipeur- és victoria munkát, melyek között kiváló egy fali szőnyeg (gémes tájkép.)

A kiállításon általában a diszítésre szolgáló kézimunkák találhatók. Házi szükségletre való munkákat ugyszólván csak az *Immaculata* intézet állított ki gyönyörű kivitelű *fehérneműek* alakjában, melyeken az áttört munka s a vert csipke oly nagyszerű, hogy a párisi kiállításon is megállná helyét.

De ha nem is meríthet a közönség tanúságot ebből a kiállításból a gyakorlati érzék és hasznosság szempontjából: annál több tanúságot meríthet finom izlés és műérzék tekintetében. Valóban, az ilyen kiállítások jótékony céljuk mellett igen előnyösen hatnak a társadalom műveltségének emelésére s dicsfényben jelenvén meg azokon a női ügyesség és női szorgalom, — a közérkölcsekre is hathatós befolyást gyakorolnak. Hisz minden darab kézimunka mintha így szólna a női szemlélőhöz: »Dolgozzatok lányok, oh csak dolgozzatok! Tanítsátok egymást munkálkodni, hiszen a munka volt és lesz az emberiség legszebb imája.«

*

A kiállított tárgyak csinos elrendezése, a képek szakavatott elhelyezése kiváltképpen *Szöke Gyula* reáliskolai rajztanár műizlését, aki a félezret meghaladó tárgy között a kellő harmóniát megtudta teremteni.

Hogy mily nagy méretű ez a kiállítás, azt következő névsorból láthatjuk meg, melyben föl vannak sorolva egyenkint a kiállítók az általuk kiállított tárgyakkal.

E névsor jelentkezés sorrendben a következő:

1. Korossy Ludmilla 10 kézimunka és két disztárgy.
2. Halász Gyula 14 fénykép.
3. Beroldingen Lili grófné 7 kép.
4. Kornstein Edith 8 kép.
5. Bobruetzky Ödönné 4 hímzés.
6. Weisz Fanny 3 darab disztárgy és 11 hímzés.
7. Weiszlovits Ilona 16 drb. hímzés.
8. Somogyi Gézáné 12 drb. kép és 12 disztárgy, 2 hímzés.
9. Bognár Sándorné 4 hímzés.

10. Marienescu Delia 1 hímzés, 6 kép.
11. Böszörményi Géza 6 kép.
12. Guttmann Berthold 18 kép.
13. Löbl Ferencz 12 kép.
14. Boda Gyula 1 kép.
15. Stern Anna 7 hímzés.
16. Orsolya szüzek zárdája 13 hímzés és 14 disztárgy.
17. Potássy János 5 kép.
18. Segesváry Ödön 5 fénykép.
19. Kapuczinus zárda 1 hímzés.
20. Bohacsek Málcsi 1 hímzés.
21. Miss Edith Maizon 6 kép és 1 kézi munka.
22. Karakas Gizella 2 hímzés.
23. Szilvássy Istvánné 15 hímzés.
24. Jancsovic Jenő 1 disztárgy.
25. Giraud Vilma 10 kép és 2 hímzés.
26. Bulyovszky Józsefné 10 hímzés és 1 disztárgy.
27. Schadeberg Aranka 8 hímzés.
28. Schadeberg Lenke 3 hímzés.
29. Szvoboda Helén 3 kép.
30. Breitner Elza 8 hímzés és 8 kép.
31. Feiler Józsefné 9 hímzés.
32. Kolányi Boldizsárné 1 hímzés.
33. Oláh Jozefin 2 hímzés.
34. Kasztor Gizella 1 hímzés.
35. Dr. Mayer Ágostonné 4 hímzés.
36. Dr. Stokker Józsefné 3 hímzés.
37. Brányi Erzsike 1 hímzés.
38. Brányi Gizike 1 hímzés.
39. Pogány Antal 9 kép.
40. Flor Jánosné 5 hímzés.
41. Tardy György 15 fénykép 11 butor.
42. Pogány Antalné 4 hímzés.
43. Szokoly Ilona és Anna 7 hímzés.
44. Szabó Ilona 41 drb. hímzés.
45. Steiner Kornélia 4 hímzés.
46. Madarassy Ilona 1 disztárgy.
47. Ferenczy Ilona 4 kép.
48. Darvassy Lajosné 1 kép.
49. Dr. Némethy Gyula 24 fénykép.
50. Páll Ágoston 19 kép.
51. Szendrey Balogh Samuné 1 kép.
52. Szántay Laura 3 hímzés.
53. Mihelfi Pálné 8 hímzés.
54. Tassy Dalma 1 disztárgy.
55. Noszlópy Emilné 15 hímzés.
56. Hegedüs Irén 3 hímzés disztárgy.
57. Lukács Gusztáv 2 fénykép és 2 kép.
58. Lukács Gusztávné 2 kép és 3 hímzés.
59. Pallay Lajosné 2 kép.
60. Fekete Sándorné 5 kép.
61. Dr. Urmánczy Nándorné 1 disztárgy.
62. Szedlarik Anna 1 hímzés és 8 kép.
63. Brünner Anna 3 kép.
64. Berczik Rózsika 4 disztárgy.
65. Czillér Irénke 3 hímzés.
66. Beczky Arthurné 2 hímzés.
67. Kemény Margit 1 hímzés.
68. Lázár Emma 2 hímzés.
69. Alföldi Emma 4 hímzés.
70. Beregszászy Erzsike 1 hímzés.
71. Schwatz Rózsika 1 hímzés.
72. Hgyecz Margit 2 kézimunka.
73. Weisz Gizella 2 kép.
74. Margó Armin 9 kép.
75. Wallerstein Margit 6 hímzés.
76. Grunwald Henrikné 3 hímzés.
77. Adler Sándor 3 kép.
78. Szokoly Józsefné 1 kézimunka.
79. Gerliczy Félix báró 8 kép.
80. Kutassy Vilma 2 hímzés, 1 disztárgy.
81. Kathó Ilonka 1 hímzés.
82. Politovszky Bella 3 hímzés.
83. Stern Szeréna 1 hímzés.
84. Stern Aranka 1 hímzés.
85. Lindenfeld Mariska 1 disztárgy.
86. Eszterházy Zsófi 2 kézimunka.
87. Klein Dóra 3 kézi munka.
88. Robitsek Blanka 1 kézimunka.
89. Várnay Irén 1 kézimunka.
90. Rohats Róza 2 kézimunka.
91. Fischer Juliska 1 kézimunka.
92. Weisz Irén 1 kézimunka.
93. Sebestyén Edith 4 hímzés.
94. Sebestyén Lili 6 hímzés.
95. Konrád Margit 4 kép.
96. Fodorné 1 kép.
97. Kunz Gusztávné 6 kézimunka.
98. Tóth Jenőné 7 hímzés.
99. Péchy József 1 fényképesoport.

100. Haraszty Lajos 1 kép.
 101. Törzsök Gyula 4 kép.
 102. Erdődi Andor 3 dísz tárgy.
 103. Beczkay Jenő 4 kép.
 104. Stromayer Pál 21 fénykép.
 105. Kun Gusztáv 30 fénykép és 1 stereoszkop szekrény 45 képpel.
 106. Mezey Mihály 41 fénykép.

Összegezés:

Van tehát összesen:

Kiállító — — — — — 106

És kiállított tárgyak:

Kép	— — — — —	175 drb.
Fénykép	— — — — —	196 drb.
Himzés	— — — — —	160 drb.
Dísz tárgyak	— — — — —	49 drb.
Kézimunka	— — — — —	28 drb.
	összesen	608 drb.

tárgy lett kiállítva.

UJDONSAGOK.**TAJÉKOZTATO.**

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

Április 22. A nőegylet amatőr kiállítása.
 Április 22. A Bihar megyei Népművelési Egyesület gyűlése.
 Április 22. Esküdtársi tárgyalás.
 Április 23 és 24. Jegyzői vizsgák a vármegyeházán.
 Április 26. Esküdtársi tárgyalás.
 Április 28. A Berettyó társulat közgyűlése.
 Április 29. A tornakör versenye d. u. 6 órakor.
 Április 30. Esküdtársi tárgyalás.
 Május 6. A nőegylet közgyűlése.

* **Személyi hírek.** Báró *Gerliczy* Ferencz deszki nagybirtokos édesanyja látogatására tegnap Nagyváradra érkezett, megtekintette az amatőr kiállítást és az éjjeli gyorsvonattal Budapestre utazott. — *Erdélyi* Sándor, a volt igazságügyminiszter rokonai látogatása végett néhány napi tartózkodásra Nagyváradra érkezett.

* **Fehérvasárnap.** A kath. egyház Fehérvasárnapját ünnepli ma, annak az emlékére, hogy a kereszténység első századaiban a Nagyszombaton megkeresztelt hívek ezen napig fehér ruhát viseltek. Egyes kath. iskolák növendékei, többek között a nagyvárad-újvárosi r. kath. elemi fiú iskola növendékeinek egy része ma részesül az első szent áldozásban.

* **Husvét a görögöknél.** Ma, vasárnap ünneplik a románok az Üdvözítő feltámadásának dicső emlékét. A görög katolikus székesegyházban ma hajnalban, 4 órakor volt a feltámadási istentisztelet, nagy egyházi pompával. A szent szertartásokat *Pável* Mihály gör. kath. püspök végezte, nagy segédlettel. A József-ezred díszszázada, a zenekarral vett részt az ünnepélyen. Dél előtt 9 órakor a püspök szentmisét mond, az ünnepi szónoklatot pedig *Nyes* Mózes kanonok tartja. — A gör. keleti holdas templomban szintén hajnalban tartották meg a feltámadás ünnepét. Dél előtt 9 órakor pedig szent mise lesz, a melyet ép úgy, mint a feltámadási istentiszteletet, *Pakala* Tamás esperes végzi.

* **Per a »Szabadság«** ellen. *Petrásovich* Géza a »Szabadság« f. é. április 15-iki (88.) számában magánszemélye ellen intézett becsületsértő cikkszerzője, illetve a Szabadság felelős szerkesztője ellen az illetékes bíróságnál megtette a szükséges törvényes lépéseket.

* **Fráter György botja.** Dr. *Schlauch* Lőrincz bibornok-püspök ő eminenciája igen érdekes tárgyat ajándékozott a múzeumnak: *Fráter* György, a híres államférfi, váradi püspök, bibornok állítólagos botját, melyet egy bérálás alkalmával kapott *Juhos* Lajos bárándi jegyzőtől, kit betegségében látogatásával tisztelt meg s a ki e megtiszteltetést, református ember léte, oly nagyra vette, hogy egy régi, kedves családi ereklyéjéül vált meg, csak hogy némi örömet szerezhesen a nagy urnak, egyik híres püspök és bibornok elődje emléktárgyával. *Juhos* felesége *Fráter* leány volt s régi családi hagyomány tanuskodik ez emléktárgy hitelessége mellett. A kérdéses bot 1 méter 25 czm. hosszú s így igen szálás ember kezébe való, alól erősen megvan vasalva, erős barnás sárga nádból készült, fölül körte alakú csont-gomb fogantyúval. A csont-fogantyú alatt a bot át van furva s a lyukon barnás sárga kettős bojtján selyemzsinórja van keresztül huzva. A bojtján ezüstözés igen gyér nyomai láthatók. A csont-gomb, amely kettős vas szeggel van erősítve a bothoz, legérdekesebb része az egésznek. Oldalán meglehetősen primitív rajzu véset van: akasztuslevelek, tetején kettős körvonallal képezett medaillonban érdekes vésett rajz. Közepén koronás kargatidszerű király mellszobor talapzata római számokkal tele írva. A szobor körül négy csillag, két oldalt római számok s talán ez a fölírás: *Fráter*. A csont-fogantyú erősen megsárgult, vagy megbarnult, főleg alsó részein. Minthogy egyelőre irott bizonyosság nem áll rendelkezésünkre, a bot korára nézve csak belső érvekkel következtethetünk. A rajz egész jellege a XVI. századbeli renaissance stílus hasonló termékeire emlékeztet. Egyébiránt alkalmilag még visszatérünk a dologra.

* **A színház kéményei.** Pár héttel ezelőtt nagy port vert fel az egész városban az a hír, hogy a nagyvárad-i színház nincsen jól építve, mert a kémények oly szűkek, hogy nem lehet sepreni és így a falak egy részének lebontása szükséges. A színháznál a kémények 0.45 méter átmérőjűek. Ez a hír nem felelt meg a valóságnak, azt legjobban igazolja *Rendeszky* István kecskeméti kéményseprőnek a nyilatkozata, a melyet *Krubicza* Józsefhez, a színház építését vezető mérnökhöz intézett. Ebben *Rendeszky* kijelenti, hogy a kecskeméti színház kéményének seprését 1896. év óta teljesítik minden nehézség nélkül. A kecskeméti színház mászó kéményeinek belvilága 0.45 méter. — Már pedig ha Kecskeméten lehet ilyen kéményt takarítani, Nagyváradon sem ördögi mesteriség lesz az.

* **Eladó képek a múzeumban.** *Fényes* Lajos magánzó néhány régi képet állított ki a múzeum nagytermében melyeket felesége, *Komlóssy*-leány édes anyja révén a *Fanker* családtól örökölt. A családi tradíció szerint e képek a hevesi *Orczy*-kastélyból valók s valamikor a múlt században az *Orczyak* tulajdonát képezte. Két körülbelül egyforma nagyságú szentkép van közöttük egy-egy méter magas s valamivel keskenyebb. Az egyik a *szentcsaládot* ábrázolja Ker. Sz. Jánossal egy ligetben. Ezt a családi hagyomány a nagy *Correggió*nak tulajdonítja, — természetesen *alapítatlanul*. A másik *Carlo Dolce* után igen sikerült régi másolat: a *Mater Dolorosa* mellképe, tele szenteséggel bájjal, áhitattal. A magunk részéről a három kép közül ezt tartjuk legjobbnak. A másik egy *mythológiai jelenet*. Erdőben szunnyadó nymphák kiket három satyr lep meg. Minden tekintetben gyöngye régi

másolat, igen rozszant állapotban. Akiket régi képek érdekelnek, nem bánják meg, ha elfáradnak a múzeumba. A szent család talán a XVII. sz. második feléből, a másik két kép a múlt századból való. Akik esetleg reflektálnak rájuk, *Fényes* Aurélnál (Sztaroveczky-utca, Kurländer-ház) jelentkezhetnek.

* **Zarándokok találkozója Rómában.** E hó végén négy zarándokcsereg fog találkozni az örökvárosban. 26-án, csütörtökön érkezik meg ugyanis Rómába a magyar nemzeti zarándoklat, melyben több mint 1200-an vesznek részt *Vaszary* Kolos biboros hercegprímás vezetése alatt, kikhez a bécsi Pázmáneum összes negyedéves növendékei is csatlakoznak *Széchenyi* gróf rektor és *Drechster* Antal spirituális vezetése alatt. A magyar zarándokok megérkezése előtt, április 12-én a csehek érkeznek Rómába *Sterbenszky* prágai érsekkel élükön, 25-én a görzöket, 26-án a bécsieket *Gruscha* bibornok vezetése alatt. A prágaiakat 24-én fogadja a pápa, a görzöket és bécsieket egy napon, április 25-én, míg a magyar nemzeti zarándokok 28-án délelőtt járulnak Őszentsége elé.

* **Tornakörünk házi versenye.** A nagyvárad-i tornakörben a közeledő házi versenyre lázasan folynak az előkészületek. A művezetők a tagokat igazi ambícióval készítik elő a versenyre, a mely az előjelekből ítélve pompásan fog sikerülni s a mely a jelenlevő közönség elismerését okvetlen ki fogja érdemelni. Maga a tárgysorozat is rendkívül ügyesen van összeállítva, a mennyiben minden szertornázás közt vívás foglal helyet s így a tárgysorozat érdekessége állandóan biztosítva lesz. A versenyben nyertesek részére készült díjak igen izléesek s pár nap alatt már láthatók lesznek *Sichert* ékszerész fő-utczai üzletében. Eházi versenyt tulajdonképen csak a tagok buzdítására van szánva; igazi hivatottságáról a kör majd május hóban fog beszámolni, mikor is a sport-téren, egy a tornászaton minden nemét magába ölelő versenyt fog rendezni, a melyen a nem tagok is szívesen láttatnak. A mostani házi verseny mához egy hétre, f. hó 29-én d. u. 6 órakor fog kezdődni a körnek Kert-utca tűzoltó-örtanyában levő helyiségében. A verseny belépti-díjak nélkül lesz megtartva; de a rend és avatatlan elemek biztosítása ellen belépti jegyek lesznek kibocsátva, melyeket a kör titkáránál, *Jelinek* Gézánál lehet kapni, ki készségesen bocsájtja azokat a hozzáfutók rendelkezésére. Együttal a tagokat érdeklő következő sorok közlésére kértünk fel: Ertesitem a »Nagyvárad-i Tornakör« tagjait, hogy a kör helyisége, mely eddig a sorozások miatt el volt foglalva, f. hó 23-tól kezdve ismét a tagok rendelkezésére fog állani. Nagyvárad, 1900. április 21-én. *Jelinek* Géza, titkár.

* **A Bazár bérlete.** Az új Bazár boltjainak és lakhelyiségeinek bérbeadása nem sikerült úgy, a mint vártuk. Még 14 boltra és 5 lakásra nincs ajánlat, miért is a tanács ezekre árlejtést hirdet.

* **Jahn igazgató meghalt.** *Jahn* Vilmos, a ki *Mahler* Gusztáv előtt igazgatója volt a bécsi udvari operának, mint Bécsből jelentik, ma délelőtt meghalt 65 éves korában. *Jahn* a morvaországi Hofban született 1835. november 25-én. Az 1852. évben mint karénekes működött *Temesvárott*, 1854-ben pedig Budapesten mint karnagy. Innen elment Zágrábba, majd Amsterdamba, azután 1857-ben pedig Prágába, 1864-ben pedig a wiesbadeni királyi színházban szerződötték. A bécsi udvari operának az igazgatója 1881-ben lett s ezt az állást addig töltötte be, míg két év előtt *Mahlert* nem nevezték ki a helyébe.

* **A nagyváradi műipar diadala.** A színház külsője mindjebb kibontakozik az állvány erdőből. A homlokzat díszítésével már jó előre haladtak; a tympanonra most erőstik fel azt a hatalmas szoborcsoportozatot, a mely egyik ékessége lesz a színház külsőjének. A három méter magas Hunnia alakja foglalja el a központot; két oldalt csoportosítva van mellette a zene, ének, vígjáték, tragédia megkapó alakjai. A remek szobrokat Peller Ferenc nagyváradi kiváló szobrász mintázta, kimutatva ez által, hogy az ilyen művészi dolgokért nem kell nekünk idegenbe menni. Remek a színház nézőterének menyezete is; a csín, izlés ömlik el a szép szorász munkán. Éppen ilyen általános elismerést s a szakemberek dicséretét érdemelte ki a remek bádigos munka, a mit kimutattak Vlád Ágoston és Eberl Kálmán műbádigosok a nagy kupola fedél munkáján. Ennél különbet a leghiresebb bécsi gyárak sem állítanak ki. Minden egyes részlet egy-egy bevégett művészi egész.

* **Kerek vagy négyszögletes lyuk.** Mostanában sok baj van a kéményseprőkkel. A színháznál szüknek találták a kéményeket, mert a nagyváradi kéményseprők jobban megvannak áldva természet dolgában, mint Sarah Bernard. Most újabb Rimanóczyval gyült meg a bajuk. A most épülő kávéházában budapesti mintára nem kerek, hanem négyszögű kéményeket csináltak. Ez szörnyű aggodalomba ejtette a kerület kéményseprőjét, aki már sok kerek lyukat látott ugyan az épületek falában, de négyszögleteset még nem. Tiltakozik az ilyen kémény építése ellen.

* **A Körözs kavicsa.** Nagyváradi városa szabályrendeletet alkotott, a mely szerint a Körözs medréből kavicsot csak a város engedelmével hordhatnak a lakosok, gyepföldet pedig szekerenként meghatározott összegért kell a várostól váltani. A belügyminiszter a szabályrendeletet jóváhagyta. Megjegyzik azonban, hogy a kavicsfordást csak ott korlátozhatja a város, a hol ő a meder tulajdonos, mert az iratokból arról győződött meg a miniszter, hogy Nagyváradon magántulajdon is képez egyes helyeken a meder, ezt pedig nem korlátozhatja a város. Tekintettel továbbá a meder-elfajulásra, szakértő állapítsa meg, hogy honnét szállítható kavics és homok.

* **A kereskedelmi iskola segélye.** A m. kir. belügyminiszter a vármegye közönségének azon határozatát, hogy a nagyváradi kereskedelmi iskolának ez évben is 600 korona segélyt adományoz, jóváhagyta.

* **Kitiltott anarhisták.** A Rendőri Közlöny mai száma öt anarchista arczképét közli, a kik Németországból ki lettek tiltva. Az emberei fenevadak a következők:

Székár Haismann Ferenc anarchista, bányász sz. 1871-ben Csehországban, mesterséges lábat visel, művész modoru.

Homolka Ferenc anarchista bányász csehországi születésű.

Berva Sándor anarchista, olasz munkás.

Dolak Ferenc Szerafin anarchista, poseni születésű bányász.

Fumagelli Elia anarchista, olasz földmunkás.

Az arczképe mindegyiknek szenvedélyes arcvonásokat árul el, beteges kimerültség tükröződik le róluk. Fumagelli arczát dus hosszú szakál fűdi, tekintete szinte visszataszító.

* **Életmentő kormányos.** Tegnap délelőtt a Lágymányos közelében egy regattista csónak, melyben öt evezős ült, felborult és mind az öt sportsman a Dunába esett. A közelben álló Szent József nevű bárka kormányosa, Tóth József nevű szerencsére észrevette a bajt és mind az öt regattistát kimentette.

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést:

Alulírottak mély fájdalommal jelentik szeretett nagynénjük illetve nevelő anyja és rokon özv. **Nánn** Richárdné sz. Leitner Máriaának f. évi április 21-én reggel 6 órakor a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 80-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai f. hó 22-én délután 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint Széles-utca 660. sz. háznál beszenteltetni és a várad-olaszi-i közsirkertben örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig f. évi április 25-én d. e. 10 órakor fog a várad-olaszi-i róm. kath. plebániatemplomban az egek Urának bemutatattani. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívattak. Nagyváradi, 1900. április 21. Áldás és béke hamvaira. Özv. Thury Lajosné sz. Leitner Magdolna és gyermekei. Leitner Antal és neje s gyermekeik. Nagy Lajosné sz. Leitner Anna és férje s gyermekeik. Guruby Mártonné sz. Leitner Irén és férje s gyermekeik, unokahugai illetve unokáncse. Maria ved. Simeoni férj, Giovanni Pillichné fogadott leánya.

* **Közlegelő birtokosság gyűlése.** Vettük a következő meghívót: A várad-olaszi-i fölöstott közlegelő birtokosai, f. 1900 évi április hó 22-ik napján vasárnap délelőtt 10 órakor Nagyváradi város tanácstermében közgyűlést tartanak; a) a mező bíró által beadott számadások megvizsgálása, b) az intéző választmány újbóli megalakítása, c) mezőbíró választás, d) esetleg előterjesztendő indítványok.

* **Véres leszámolás.** Csepán, Temes megyében, két emberhalál esett egy napon. Ugyanaz a gyilkos kéz oltotta ki mind a kettőnek életét. **Petics** Lázár odaváló gadazember számolt le ily rettenetes módon az ellenségeivel. Délelőtt egy tüzerkatonát szurt le, a ki éppen szabadság idejét töltötte szülőfalujában. **Micskó** Emilnek hitták a katonát. **Petics** az utcán találkozott vele és a mint meglátta, iszonyu szidalmak között rátámadt. Emlékezetéke hozta, hogy mi minden rosszat tett vele az apja, ő maga pedig mindenütt gyalázta, rossz hírét költötte. Aztán kést rántott elő és azzal összevisszaszurkálta a katonát. **Alicskov** oldalfegyveréhez kapott s azt kirántotta, de vesztére, mert a nálánál sokkal erősebb **Petics** kicsavarta kezéből a nehéz tüzerkést s azzal addig verte fejbe a szerencsétlen tüzerkést, míg az eszméletét veszítve, összeesett. A véres eset után **Petics** eltűnt a községből, az agyonvert katona holttestét pedig hazavitték szülei házához. A megugrott gyilkos még azon éjjel visszatért lakására s egyenesen az istállóba tartott, hol alvó szolgáját, — kire már régen gyanakodott, hogy feleségével viszonyt tart, — fejszével megtámadta s annak fejét kettéhasította. **Kokora Miklós**, a meggyilkolt szolga holttestét másnap a csendőrök találták meg, a mikor **Peticset** keresték. **Petics** a következő nap Fehértemplomba ment, a hol önkényt jelentkezett az ottani törvényszéknél.

* **Egy fővárosi lap üzenete a vidéknek.** Egyik fővárosi lap **Zengeráj járvány a vidéken** címmel a következőket írja a vidék okulására: Aki figyelemmel kíséri a vidéki lapokat, sűrűn olvashatja bennük, hogy városunkban újabb dalesarnok nyílt meg s így újabb szórakozás kínálkozik a jó közönségnek. Most a **debreczeni újságok dicsekednek vele**, hogy az idén bizony nem úgy lesz, mint harmadéve volt, hogy mindössze egy kopott hippodrom szolgált a közönség mulattatására, mert ime, tekintettel a nyári időre, az eddig főnnálló dalesarnokok mellett egy másik daltársulat is megkezdte működését. Ez pedig nemcsak Debreczenben van így, hanem más vidéki városokban is. A fővárosi harmadrangu daltársulatok, kik idevaló állomásukon nem igen bővelkednek az anyagi sikerekben, jól tudják, hogy a vidéken valóságos aranybánya kínálkozik nekik s nyaranként ki is aknázzák alaposan. Ennek pedig mélyebb jelentősége van, mint csupán az, hogy haszontalanságokra pazarlódik a jobb célra érdemes pénz. A vidéknek, melyet hamisítatlannak, tiszta erkölcsűnek, józannak szeretünk jellemezni, igazán nincs szüksége arra,

hogy puritán falai között a fővárosi dorbézoló éjjeli életnek mása fejlődjék s hogy a kicsapongások metelyét oltás a fiatalságba. Bizony nincs mit dicsekednie vele se Debreczennek, se más vidéki városnak, hogy mennyire szaporodik a közönség számára az ilyes fajta szórakozás, mert ez csak arra vall, hogy bizony épenséggel nem finomodott még meg az odaváló közönség izlése, ha az ilyen mulatságban örömet találja. S hogy ezt egyes vidéki városok maguk is észreveszik, arról örvedetes tanúságot szolgáltat **Arad** városa, melynek szünügyi bizottsága éppen tegnap mondotta ki, hogy a **bretli-művészetet** egyszersmindenkorra **kitiltja** a városból. Azt vethetnék az ellen, hogy igen ám, a közönség nyáron mikor zárva a színház, könnyebb fajtájú szórakozásra is vágódik. Erre a kívánságra is **Arad** példája ad megoldást. A színházban nyár idején könnyebb fajtájú előadások lesznek, artisták is produkálják magukat, látványos jeleneteket mutatnak be s minthogy ezek s színházban lesznek, a szünügyi bizottság figyelemmel kísérheti, hogy a jó izlés határán túl ne lépjenek. Mikor tehát ilyen egyszerű mód kínálkozik, igazán élni kellene vele mindenütt, hogy el ne hatalmasodjék a vidéken a zengeráj-járvány mely nem kevésbé veszedelmes, mint akármelyik másik epidémia.

* **Tolvaj katonaszökevény.** Jó fogást csinált a dorozsmai csendőrség. Elfogott egy világszalót, kit a katonaság és a hazai, valamint a romániai bíróságok is országszerte köröztettek. **Hoffmann** Mórnak hívják ezt a jeles férfit, a kit négy év előtt soroztak be katonának a 33-ik gyalogezredhez. Hoffmannnak azonban, — a ki a polgári életben a pinczermesterséget űzte — nem tetszett a katonai élet s két évvel ezelőtt minden szö nékül otthagya ezredét és megszökött. Elmentele előtt azonban uttravalóról is gondoskodott. Éjnek idején nyitotta ki a század-iroda ajtaját s a számvéző-örmester asztalfiókjából, hol a legények élelmezési pénze állott 50 forintot elemelt. Ezzel a pénzzel neki indult az Alföld széles rónáinak. A katonaruhát felcserélte civillel és így érkezett meg Soborsinba, hol egy vendéglőben megismerkedett egy vidéki gazdag fakereskedővel kivel az éjszakát végig lumpolta. Hajnal felé együtt távoztak a vendéglőből, de alig haladtak el egy utcát, egy alkalmas helyen Hoffmann kést rántott elő s azzal a kereskedőt hátha szurta. A kereskedő összeesett, ezt a pillanatot Hoffmann felhasználta, kirántotta a kereskedő 500 frt tartalmazó pénztárczát és elmenekült. Utját ezután Románia felé vette. Ott barangolt hosszabb ideig, míg végre mindenebből kifogyva, Tur-Szeverinbe beállott pinczérnek **Dient** Károly vendéglőshöz. Hoffmann ott nagyon megbízható egyénnek mutatkozott úgy, hogy gazdája, — a ki borkereskedéssel is foglalkozott, — megbizta pénzbeszedéssel is. Hoffmann egy ilyen alkalommal összeszedett 700 lirát s azzal megszökött. Vissza indult ismét Magyarországra, de vesztére, mert Dorozsma közelében a csendőrség elfogta. Az ellopott pénzből még 600 lirát találtak nála. A csendőrség Hoffmant átadta a szegedi törvényszéknek.

x **A Kneipp kúra hazánkban.** Kőszegen, a szép és kies fekvésű kis város északi részén, közvetlen a Kálvária hegy alatt 280 m. a tenger színe fölött, a Gyöngyös patak mellett, a hol tulajdonképpen a legszebb séták kezdődnek, melyek az erdőbe és a közeli hegyekbe vezetnek, fekszik **Dr. Dreiszker József** a miniszteriumtól engedélyezett vizgyógyintézete és sanatóriuma. Ezen intézet, kifogástalan berendezésénél fogva, valamint jutányos ár s legjobb ellátás mellett, igen jó hírnévnek örvend s mindinkább keresettebb lesz, ami arra mutat, hogy ezen intézet a külföldiekkel szemben egy magaslalon áll s nem szükséges, hogy a gyógyulást kereső magyar ember idegen országba menjen keresni azt, amit itthon is találhat. Ezen intézet tulajdonosa, ki egyszersmint rendelő orvos is, a legnagyobb lelkiismerettel elkövet mindent, hogy a beteg nem csak jól érezze magát, hanem feláldozó s legjobb orvosi gondozása mellett, egészségét ismét visszanyerje. Ezen intézet a beteg emberiségnek csak a legmelegebben ajánlható. Bővebb tájékozást nyujt erről lapunk mai hirdetése.

Halálos kimenetelű pisztolypárbaj.

— Saját tud. táv. —

Kecskemét, ápr. 21.

Kecskemét város közönségét egy halálos kimenetelű pisztolypárbaj tartja óriási izgatottságban, mely az ottani Rudolf lovassági laktanyában folyt le a 13-ik közös huszárezred két tisztje között. Az ellenfelek közül az egyik még a párbaj színhelyén meghalt.

Az ellenfelek Bissingen Ottó gróf huszárkapitány a Czegléden állomásozó 13-as huszároknál és Békássy Ernő huszárfőhadnagy ugyanazon huszárezrednél.

A párbaj előzménye igen rövid. Néhány órával előtte még az ellenfelek nem tudták, hogy pisztolylyal kezükben állnak egymással szemben. Bissingen gróf huszárkapitány ma délelőtt jött a gyorsvonattal Czeglédről Kecskemétre és egy jelentéktelen ügy fölött összeszólalkozott Békássy Ernő főhadnaggyal. A vita hevében az ellenfelek sértő szavakkal illeték egy egymást, mire Bissingen provokálta a főhadnagyt.

A gróf segédei lettek: Prévost alezredes és lovag Henrique kapitány. Békássy főhadnagy segédei: Vécsey és Kolosy kapitányok.

Az ellenfelek 2 órával a gróf megérkezése után már szemtől szembe állottak a Rudolf lovassági laktanya lovaglójában. Az első lövést Békássy főhadnagy tette, mely után gróf Bissingen eleséssel rogyott össze holtan. A holttestet szállították a katonai kórházba.

A párbaj híre csakhamar óriási megdöbbenést keltve elterjedt csakhamar az egész városban.

Az elhunyt nejét, Lázár Nóra grófnőt Czegléden táviratilag értesítették a szomorú eseményről. Halálát nején kívül 2 gyermeke siratja.

EGYESÜLETEK.

A nőegylet közgyűlése. Vettük a következő meghívást:

A Biharmegyei és nagyváradai nőegylet a folyó 1900. évi május hó 6-án d. u. 3 órákor a városháza tanácstermében közgyűlést tart, a miről az egyleti tagokat ez uton is értesíti

az elnökség.

A nagyváradai polgári Lövészegylet f. hó 22-én vasárnap délután 4 órákor a Sport pavillon nagytermében választmányi ülést tart, melynek tárgyai: a lövészet megnyitása, a közgyűlés napjának megállapítása új tagok felvétele és az esetleg előterjesztendő egyéb indítványok.

A Nagyváradai első általános munkás betegsegélyző egylet folyó hó 16-án tartotta évi közgyűlését a „Zöldfa” szálloda nagytermében, Muntyán János elnökléte alatt míg a hatóságot Sarkadi József rendőrbiztos képviselte. — Elnök Muntyán János a közgyűlést megnyitja, miután a jelen volt tagok létszáma határozatképes lévén; — megnyitás után a múlt évi számadás olvastatván fel, melyből kitűnik, hogy az egyletnek volt 6022 forint 94 krajczár bevétele, kiadás pedig 6410 forint 26 krajczár, a mi az elmúlt évben 387 forint és 31 krajczár kiadási többletet tüntet ki, ezen tulkiadást a tagok betelglétszámának a folytonos magassága idézte elő, a mikor is csak betegsegélyt az elmúlt évben 2480 forint 98 krajczárt fizetett az egylet tagjai részére —

ugyancsak beteg tagjai részére rendelt gyógyszerért 926 frt és 91 krajczárt — s így az egylet pénzvagyona az 1899. év végén 11576 forint 68 krajczár. — Tagok létszáma 561, beteg volt 440, meggyógyult 412, meghalt 14 és ápolás alatt volt 14. — Az évi számadást a közgyűlés tudomásul vette, a felmentvényt a tisztviselői karok megadta, mire Muntyán János, ugy a maga mint tisztársai nevében leköszön.

Korelnököknek Komáromi Ignácot választja meg a közgyűlés; — a választás eredménye a következő: Közfelekiáltással díszelnökké Rimler Károly várad város rendőrfőkapitánya, elnök Muntyán János egyhangulag, alelnök Zboray Gyula szótöbbséggel, választmányi tagok id. Jóó Ferencz, Keresztény Lajos, Gyenge Imre, Zeke Lajos, Zsirkay Károly, Gyuránszki András, Barabás Béla, Erdélyi József, ifj. Jóó Ferencz, Józsa István, Oberreiter János, Urbán István, Komáromi Ignátz, Bernáth Lajos, Klein József, Bogdán József, Csizmadia Gáspár, Heffer József, Zsunk Péter, Dobai Imre, Szántay István, Hajnal Ferencz, Vadai Mihály, Kulcsár József és Demeter István. — Felülvizsgálók: Spetkó József, Nagy József, Czeglédy Sándor, Bereczki Imre és Sinka László, jegyzőkönyv hitelesítők, Hegedüs József, és Murányi Károly.

Végül a választmány előterjeszti a közgyűlésnek, miszerint az irodavezető havi 50 frt fizetését leszállítja 45 frtra; ez ellen az irodavezető orvoslást kért a közgyűléstől, mire elnök szavazást rendelt el; s az irodavezető fizetése meghagyása mellett szavaztak 35-en, ellene 16-an így 19 szótöbbséggel az irodavezető fizetése havi 50 forintba megett szavazva.

Miután egyéb indítvány nem tétetvén elnök a gyűlést berekeszti.

Kath. jóték. egyletek kongressusa Bécsben. A mi nálunk csak a kezdet stádiumába van, az Ausztriában már élet-erős és ezerágu szervezet a kath. jótékonyág. F. é. május hó 21. és 22-én már Bécsbe kongresszusra is gyűlnek egybe az ausztriai jótékonyági egyletek. Négy osztályból fog állani a kongresszus.

1. Gyermekvédelem az iskolakötelezettség tartama alatt. Ide vannak bevonva a lelenczházak, javító-intézetek, munka-intézetek, menedékházak, gyermekkórházak, bányuak, vakok és siket-némák intézetei.

2. Az ifjuság gondozása és népoktatási ügyek. Ide tartoznak az ifjusági egyletek, szövetségek, női képzőintézetek, művelődési és munkaiskolák; népirodalom, könyvtárak, olvasókörök.

3. Társadalmi segélyügy és pedig: jogvédelem, tanonczvédelem, leányvédelem a gyári munkásnők védelme.

4. Szegény- és betegápolás. Ide tartoznak a magán jótékonyági egyletek. (Szt. Vincze, Szt. Erzsébet, más kath. nőegyletek), a magán és nyilvános szegényügy, elbocsátott rabok gondozása, házi betegápolás városban és falun.

A kongresszus üléseit a bécsi kath. legényegylet palotájában (Bécs, VI. Gumpendorferstrasse 39.) fog tartani. Érdekes pontja lesz a programnak a május 22-ének délutánja, mikor a főbb bécsi jótékonyági intézeteket és egyleteket fogják megtekinteni.

A magyarországi közjótékonyági egyleteket is meghívja az előkészítő bizottság, hogy magukat a kongresszuson képviseltesék, természetesen nem mint a „Gesammt-Monarchie” részei, hanem mint vendégek az osztrák kath. emberbarátoknál és testvéreknél.

Igazságszolgáltatás.

A főügyész mint a vádhatóság képviselője. Rendkívül érdekesnek ígérkezik a Bajó-féle ügy tárgyalása, a mely előre láthatólag három-négy napot is igénybe fog venni.

A tárgyalás érdekes lesz tárgyánál fogva is, de érdekessé fogja tenni az, hogy abban

Rádl Ödön és Várady Zsigmond ügyvédek fognak egymással szemben állani, az előbbi mint védő, az utóbbi az özvegy képviseletében mint paraszos.

A vádhatóságot ezen a tárgyaláson ugy hirdik, hogy maga a főügyész, dr. Tassy Pál fogja képviselni, a ki ez alkalommal fog beszélni először a törvényszéken ebben a minőségében.

Veszedelmes eperszedés.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap folytatta az esküdtbíróóság a Sersen bűnügyének a tárgyalását.

A székelyhidi járásbíróóság beküldötte tegnap reggelre a bűnjelt képező pisztolyt, egy rossz, ócska flobert pisztolyt, ami jelenlegi állapotában még lövésre is alig lenne használható. Ugylátszik, hogy nagyon megviselte közel egy évi hanyatás.

A tegnapi tárgyalás a szakértők meghallgatásával kezdődött.

A két szakértő Schuller Árpád és Fekete Sándor puskaművesek azt mondták, hogy a pisztoly jelenlegi állapotában nem igen okozna még egészen közélről sem sérüléseket.

A bizonyítási eljárás befejezése után a perbeszédre került a sor.

Gáli Bálint alügyész szép beszédje végén kérte a bűnös kimondását. Thury Kálmán védőügyvéd ezzel szemben a vádlott ártatlanságát bizonyította erős érvekkel és védelem felmentését kérte.

Az esküdtbíróóság a vádlottat felmentette az erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés kísérletének vádjától, ellenben bűnösnek mondta ki a könnyű testisértés vétségében, a miért a törvényszék három havi fogházra ítélte Sersent.

A védő semmisségi panaszt jelentett be.

A tárgyalás két órákor délben ért véget.

Az após-gyilkos. A nagyváradai esküdtbíróóság előtt holnap fog először állani gyilkos. Gönczi Ferencnek hívják a vádlottat, akinek a bűne az, hogy ez év február elsején előre megfontolt szándékkal megfojtotta agg apósát, Fecsi Sándort azért, mert vele évek óta rossz viszonyban élt a vagyon miatt, amit az öreg nem akart a sógorának átadni.

Székelyhidon történt az eset. Gönczi amint a vizsgálat során beösmerte, már régebben foglalkozott arval a szándékkal, hogy apósát elteszi láb alól, míg végre sötét tervét végrehajtotta a január 31-ikéről február elsejére virradó éjszakán.

A vádlott és apósa egy szobában aludtak és így könnyű volt a Gönczi dolga, megvárta amíg apósa elalszik, akkor aztán oda ment hozzá s megfojtotta.

Gönczi gyilkosság miatt van vád alá helyezve és ha az esküdtek abban bűnösnek mondják ki, ugy Gönczit halálra is ítélik.

A tárgyaláson a rendes esküdtbíróóság lesz, jegyző Schiller Kálmán aljegyző lesz. A vádlottat Weiszberger Lipót ügyvéd fogja védeni.

Színész és hírlapíró. A múlt évben Rubos Árdád színész és Farkas Mihály, a Debreczen volt munkatársa egy kritika miatt kardpárbajt vívtak. A törvényszék mindkettőjüket elítélte. A debreczeni kir. tábla büntetőtanácsa bessenyei Széll Farkas tanácselnök elnöklésével tegnapelőtt foglalkozott a párbajüggyel. A tábla Rubos öt napi büntetését helybenhagyta, a Farkas Mihályt ellenben egy havi államfogházra felemelte.

A nagyvárad kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: *Urbán Adolf.*

- 52 Czeisler Farkas — uzsora.
74 Kimpán Petru — becsület sértés.
914 Bartolák Ilona — gyermekölés.
1129 Tóth Ferenkz — rágalmozás.
1313 Péter Antal — lopás.
62 Máris Vaszalie — testi sértés.
99 Reszko Togyer — lopás.
136 Freiberger Mór — szerencse játék.
137 Mihács Onuez s társa — id. ingatlan rongálás.
138 Ungi Albertné — lopás.

Előadó: *Harmathy Károly.*

- 197 Bozsik Pál — hamis tanuzás.
254 Molnár Sándor — szándékos emberölés kísérlete.
255 Molnár Sándor — szándékos emberölés kísérlete.
257 Theodorovits Kornél — magán okirat hamisítás.
333 Fitero Mihály s t. — idegen ingó szánd. rongálása.
335 Palotai András — szándékos emberölés kísérlete.
342 Vankucs József s társa — lopás orgazdaság.
1146 Szabó István s társa — lopás orgazdaság.
247 Mócz Juonné — rágalmozás.
248 Petrisor Tódor — lopás.
305 Kornya Péterné — lopás.
306 Istók Juon — lopás.
355 Özv. Várad Viktorné — lopás.
392 Özv. Szlyinka Andrásné — rágalmozás.

Előadó: *Molnár Géza.*

- 18 Galik János — lopás orgazdaság.
20 Szász Lajos — szánd. emberölés.
33 Sámson Sámuel s társa — hatóság elleni erőszak.
39 Veinberger Hermann — zsarolás.
70. Laska Janicza s társa — gondatlan emberölés.
89 Kovács István — uzsora.
123 Batári Sándor — becsület sértés.
129 Stolcz Márton — testi sértés.
78 Kasz Márton — testi sértés.
5670 Kubik István — testi sértés.
5684 Miror Barbura — jogtalan elsajátítás.
5754 Gergely Mihály — becsületsértés.
5755 Kádár Flora — testi sértés.
3875 Buresán Juonné gyilkosság.
5771 Papp Miklós gondatl. testi sértés.
141 Nadaban Juon s. t. közösen elleni kihágás.

IPARÜGY.

Az ipartestület igazgatósági ülése.

A nagyvárad ipartestületi betegsegélyző pénztár igazgatósága f. hó 22-én, vasárnap d. e. 10 órakor rendes havi ülést tart, melynek tárgyai a következők:

1. Elnökségi jelentés.
2. Pénztári jelentés.
3. A felügyelő bizottság pénztár vizsgálatáról szóló jegyzőkönyve.
4. Vegyes bizottság választása.
5. Fegyelmi bizottság választása.
6. Kulich Pál kérelme orvosi- és gyógyszer költségeinek megtérítése iránt.
7. Schwartz Mátyás kérelme táppénz kiutalás iránt.
8. Klein Márton kérelme orvosi költségeinek megtérítése iránt.
9. Kovács Mihály, Nagy Lajos és társainak beadványa rendkívüli közgyűlés egybe hívása tárgyában s erre vonatkozó elnöki előterjesztés.

Honi ipar. E napokban jelent meg a Lord Albert és Sugár Ottó szerkesztésében megindult »Honi Ipar« című társadalmi, ipari és közgazdasági folyóirat második száma gazdag és változatos tartalommal. Egy kis bevezető cikkcske után Lord Albert főszerkesztő érdekesen fejtegeti a magyar gyárvárosok felállításának szükségességét, a természet adta viszonyok és a nép hajlamának tekintetbevételével.

A »Husvétli iparcikkek« című közlemény kimutatja, hogy locsolókért, báránycsókért és husvétli tojásokért hány százezer forint vándorol külföldre. Róza Károly nagy alaposítással fejti ki, hogy a kövezetvám milyen káros a magyar iparra és mily törvénytelen az, hogy a főváros magának e vámból külön jövedelmi forrást csinál. »Az áram ellen« című cikkben Gyurkovits György képviselő nemzetgazdasági alapon szabja meg az iparpártolás határait, azonkívül közleményeket közöl a párisi kiállításról, a magyar gyűjtőről, az áliparosokról, a kik az iparpártolás védőszárnyai alatt külföldi iparcikkek árúsítanak magyarok helyett; a férfi fehérműről, egy magyar gyáralapító Gondos Viktor tollából stb. A lap szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten a Royal szállóban van, előfizetési ára egész évre 10 korona félévre 5 korona.

TANÜGY.

A „Biharmegyei Népnevelési Egylet“ közgyűlése.

Ma vasárnap d. e. 11 órakor tartja a »Biharmegyei Népnevelési Egylet« évi közgyűlését, hivatalos helyiségében (Nagypiaczter közs. polg. fiúiskola épület földszint 10 ajtó.) ezt megelőzőleg 10 órakor a választmány tartja ugyanitt ülését, melyre az egyesület tagjainak figyelmét ez uton is felhívja az *elnökség.*

ZENE és MŰVESZET.

Zongorázók figyelmébe. »Gondolatok emlékeim« felett czímmel egy igen csinos dallamos ábránd jelent meg zongorára *Imrik Cornéliától*, ki már többször keltett feltűnést szerzeményeivel, s most is csak újabb jelét adta zenei képzettségének. Valóban rá szolgált arra, hogy szerzeményeiről a legteljesebb elismeréssel emlékezzünk meg. Imrik Cornelia ábrándjának minden ütemében oly érzést tud kifejezni, hogy bámulatba ejti a hallgatót. Dallamai, harmoniai meglepően szépek és tartalmasak úgy, hogy arra bátran felhívhatjuk a zongorázó közönség figyelmét.

A csinosan kiállított műbáró *Königswarter* Hermannak van ajánlva s ára 3 korona.

A pénz előleges beküldése esetén bérmentve küldi meg a kiadó, *Kádár Kálmán* Budapest Károly körut 8 szám.

REGÉNY-CSARNOK.

EL MATARIFE.

Francziából fordította: V. A.

II.

18.

Kezdt megzavarodni az elmém és hogy mint ilyen esetben a szív mindig visszaköveteli a jogait, én önkénytelenül visszaindultam a sare-i iskola felé vezető uton, vagyis Ascain-ba. Mikor megérkeztem megláttam a polgármestert, ki sétált a főtéren karját nyujtva leányának. Közeledtem, hogy köszöntsem. Láttam homlokomon az izzadságot és kérdezte, hogy nagy utat tettem-e; azt feleltem, hogy Le-saca-ból jövök.

— Ah, mondá a polgármester, onnan rossz hírek jönnek. Igaz, hogy a párt fellázadt egész Baztanig?

— Mely pártól akar ön beszélni? mondtam.

— Ej parbleu! a rebellisekről, kik fegyvert ragadnak don Carlos királyfiért.

Összeráncoltam szemöldökeimet: Yasna, hogy lehet ezeket a derék embereket lázadónak nevezni?

— Föllázadtak Spanyolország királynéja, Izabella ellen.

Most már elvesztettem türelmemet és büszkén felegyenesedve mondtam:— A navarraiaknak nincs sem királyuk, sem királynéjuk, a pampelune-i cortezenek magának van joga törvényeket hozni. Tudnia kellene ezt, mint baszknak.

— Oh, oh! fiatal ember, felett gunyos arcczal Ascain polgármestere, te kakasokkal tanultál énekelni. Hagyd el ezt a gondolatot és hangot Franciaországban, mert könnyen megbánhatnád.

A vér a fejembe tódult és valami sértőt készülttem mondani; de a fiatal leányka, ki semmit sem szolt még, egy kérő tekintetet vetett rám; hidegen köszöntöttem Errecaldeot és eltávolodtam.

Világos, hogy kettős bolondot tettem, mert egyszerre megsértettem Errecalde-ot és elvesztettem leánya kegyét. Ezután tehát a nélkül, hogy elnyertem volna, meg volt az engedély elutazni? És ha fegyvert ragadok a Navarriakkal, nem vesztetem el örökre jegyeseimet? Mikor megérkeztem Sera-ba, meg is elégedtem azzal, hogy elbeszéltem a Lasaczai önkénytesek elutazását. — Dicsőség az Istennek! — kiáltott anyám megragadva kezemet; azután kérdezte, hogy nincs-e kedvem követni régi társamat. Pirulva feleltem, hogy igenis van, de áldom a sorsot, hogy nem vagyok köteles rá és ő mellette maradhatok.

Szívesen eladnának hazámnak, mondá nekem anyám, de boldog vagyok, hogy megtarthatlak. Lehet, hogy megtarthatlak. Lehet, hogy nem csak nekem maradsz meg, tette hozzá, az anyák mindent sejtének.

Errecalde Paulá tól légyottot kértem, mert az időszak esős volt és nem tudtam esténként csevegni az ablakban. Egy örvényen találkoztunk, Ascain mellett és én láttam, hogy ő nem kevésbé boszus; de ő nem volt olyan mint apja. Errecalde egykor a liberális párt hadseregébe lépett, mint azt akkor hívták. Ő örült az 1830-iki lázadásnak és tetszett neki az alkotmányos, trónfoglalós Spanyolországban, maga pedig sokkal buzgóbb christino volt, mint a mily ellenkezők voltak földie. Az ő szemében a legnagyobb vétek, harcolni a károlypártiak oldalán. Ezt mondta el nekem leánya az én legnagyobb felsülésemre. Nagy szomorúsággal váltunk el, egymásnak megígértük, hogy türelmesen várjuk be a viszontlátás pillanatát. Hogy még egyszer láthassam, ebben az esős havas időszakban hozzá kellett volna elmennem, de atyjának nem volt csepp kedve sem fogadni engem.

A háboru azonban, mely Navarrában és a Provinciákban kitört, a mi határunkra is elküldte viszhangjait. A mi csempészeink, kik a lőport és a fegyvereket szállították a károlypártiaknak, késedelem nélkül hozták át a híreket Spanyolországból, Sare-ban mindenap kérdezték: Hol a baszk sereg? És mindig egy-egy győzelem hírért hallották: Zumalacareguy megverte Lorenzót Asartánál, elfoglalta az Orbaizeta erősséget, elfoglalta Zubirit és Urdaniz-t. A mi képzetünk még növelte ezeket a dicsőséges köröket és a károlypárti főnök a nemzet védőszelleme lett a mi szemünkben, Mesziről lehetett látni szaladni a navarrai hegyi lakót, hogy vagy véletlenül ellenségeikre csapjanak, vagy láthatatlanul keresztül bujjanak csapataik hálózatán. Ezek a csodálatos elbeszélések a harag könyeit facsarták ki szememből. Elvesztettem álmomat és minden időben elmentem a hegyekbe kilesni a csempészek útját, hogy legelőször kaphassam meg híreiket.

Ezek közül egyik, atyjának elég közeli rokona és hirhedt ember ezen a földön — Bidarraz-nak, — egy reggel egy Elizudói embert hozott hozzám, ki neki éjszaka tábori sürgönyöket hozott, hogy azokat Bayeunba csempészsze. Ez az ember beszélt, hogy egy károlypárti csapat érkezett Elizondo-ba késő este Zumalacareguy-val. Miután néhány szót vál-

tottunk vele ezen tisztekről, mert az egy meg-hitt, egy kém volt, ő azt mondta, hogy a vezér, miután Baztanen keresztül vonult, Bayeunea felé ment, hol akkor a Navarrai károlypárti tanács tartózkodott.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Lónyayék otthon.

Budapest, április 21. (Saj. tud. táv.) Lónyay Elemér gróf és neje f. hó 26-án érkeznek Bodrog-Olasziba.

Szell Ignác és Jakabffy.

Budapest, április 21. (Saját tud. táv.) A király legközelebb két államtitkárt fog magas kitüntetésben részesíteni, még pedig spontán, a saját kezdeményezésére. A kitüntetendő államtitkárok Szell Ignác és Jakabffy belügyi államtitkárok lesznek.

Gulner lemondása.

Budapest, április 21. (Saj. tud. táv.) Gulner Gyula ma a képviselőház elnökénél bejelentette a mandátumáról való lemondását, mivel kinevezésével új választás alá kell magát vetni.

A főudvarmesteri lap lefuvása.

Budapest, április 21. (Saját tud. távirata.) A M-g írja, hogy Bánffy Dezső báró főudvarmesternek a legmagasabb helyről tudtul adatott, hogy *nem látják jó szemmel*, ha lapja támadásával a *kormányának és a koronának kellemetlenséget okoz*. Bánffy Dezső báró azt adta válaszul, hogy ő távol áll mindenféle agitációtól és támadásoktól.

Együtt a halálba.

Hatvan, április 21. (Saj. tud. táv.) Halálos szerelmi dráma játszódott ma le itt egyik fogadóban. E szomorú esetnek az ad különös színt, hogy a gyilkosság és öngyilkosság végrehajtója nem a szerelmes férfi, hanem a *nő volt*. — Wilpulger Lajos kispesti fiatal szobrászt Palugyai Bertalan kispesti lakos felesége lelötte s azután önmagát lötte agyon. A szobrász gazdag család gyermeke, még csak 22 éves, most halállal vívódik. Az asszony már 42 éves, egy gyári művezető neje. A szerelmesek a férj gyanuja elől szöktek halálba és itt értek közös akarattal kettős halált.

Személyi hírek.

London, április 20. A Times-nak jelentik Pekingből tegnapi kelettel, hogy Macdonald angol követ mellhártya- és tüdőgyulladásban szenved, de állapota javulófélben van.

London, április 21. A walesi herceg tegnap este Viktoria-Státionba érkezett. A pályaudvaron Svéd- és Norvégország királya, a yorki herceg, a dán és a belga követ fogadta. Megérkezéskor nagy néptömeg üdvözölte a herceget, a ki a Marlboroughouseba menet is az egész uton lelkes ovációkban részült.

Az afrikai vallásháború.

London, április 21. A Reuter ügynökség jelenti Akkrából tegnapi kelettel: A táviró-személyzet, a mely Middlemist százados csapa-

tait kíséri s a melynek tegnap Kumasziba kellett volna érkeznie, eddig nem hozta létre a távirati összeköttetést. Hír szerint Kumaszi mellett heves harc folyik.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvész. A m. kir. földmivelésügyi miniszter körrendeletben tudatja a megyei törvényhatóságokkal, hogy a sertésvész *már szűnőben van* és az egész országban csak 244 község van inficiálva. A miniszter a sertésvész szűnését a szigorúan végrehajtott hatósági intézkedéseknek tulajdonítja és ennél fogva most újból felszólítja a hatóságokat a sertésvész elleni intézkedések szigorú foganatosítására s egyben elősorolja azon intézkedéseket, a melyek a sertésvész elfojtására szükségesek.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, április 21.	
Az irányzat csendes.	
Oszták hitel	868.10
Magyar hitel	866.50
Allamvasut	821.80
Rimamurányi	811.—
Magyar jelzálog	282.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, április 21.	
Buza októberre	7.95
Buza áprilisra	7.86
Uj tengeri	5.57
Rozs okt.	6.88
Zab okt.	5.40
Káposzta, repce, aug.	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. április 21-én.

Magyar aranyjáradék 4%	97.25
Magyar koronajáradék	93.65
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂ %	101.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	99.75
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	98.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	92.75
Italmérési jog megváltási kötvény	98.10
Horvát-szlavón földterhermentesítési kötvény	94.—
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	169.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	139.50
Oszták járadék papirban	98.80
Oszták járadék ezüstben	98.70
Oszták járadék aranyban	98.50
Oszták korona járadék	98.75
Oszták államsorsjegyek	186.50
Oszták magyar bankrészvény	17.70
Magyar hitelbankrészvény	783.—
Oszták hitelintézet részvény	787.—
Párisi vista	96.45
20 frankos arany (Napoleond'or)	19.25
Németbirodalmi márka	118.35
London vista	242.90
20 márkás arany	28.65

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad város jog- és gazdasági ügyosztályától.

63—1900. g. ü. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város részére szükséges alábbi munkálatoknak vállalat útján leendő biztosítása céljából a város tanácsának 3550—1900. számú végzése folytán az 1900. évi május hó 7-én d. e. 10 órakor a városház tanácstermében árlejtést fogok tartani.

Az árlejtés tárgyát képező munkálatok a következők:

1. A színház és Bazár bérház környékének rendezése folytán szükséges s 40.944 korona 80 fillérben előirányzott aszfalt burkolati s ezzel kapcsolatban álló munkálatok;

2. a törvényszéki palota körül készült, azonban a feltételeknek meg nem felelt burkoló anyagnak felbontása s az ide vonatkozó szerződésben körvonalozott minőségű aszfalt burkoló anyaggal leendő újbóli előállítás; előirányzati ár □ méterenként 3 korona 60 fillér;

3. a színház és Bazár bérház környékén szükséges s összesen 7512 korona 20 fillérben előirányzott vízvezetési csőhálózat és ahhoz tartozó mellékmunkák.

Bánatpénzül az 1. alatti munkálatokra 4000 korona; a 2. alatti munkálatokra 800 korona; a 3. alatti munkálatokra 350 korona teendő le készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban és pedig vagy előzetesen a városi főpénztárba, vagy pedig az ajánlathoz csatolva alulírott kezeihez.

Ajánlatot csakis írásbeli zárt ajánlat által lehet tenni s ebben ajánlattevő világosan kijelenteni tartozik, hogy a költség-előirányzatot és az árlejtési feltételeket minden pontjában ismeri s azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

Az ajánlatokat az árlejtési feltételeknek megfelelően kell szerkeszteni; oly ajánlatok, melyek a feltételeknek meg nem felelnek, avagy a melyekhez a bánatpénz vagy az azt helyettesítő pénztári letéti jegy csatolva nem lesz, figyelembe nem vétetnek.

Az 1. és 2. pont alatti munkálatoknál vagy új egységáruk, vagy % engedmény mellett, a 3. pont alatti munkálatnál a költség-előirányzatban felsorolt egységáruk-ból egységes % engedmény mellett lehet ajánlatot tenni.

Az árlejtési feltételek s a költség-előirányzatok a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ajánlattevők azokat aláírásukkal ellátni kötelesek.

Ajánlatok a fent kitett határidőig alulírott kezeihez adandók be, amikor is azok az árverelési küldöttség által felbontatni s elbiráltatni fognak.

Nagyvárad, 1900. április hó 21-én.

Komlóssy József,

tanácsnok, mint az árverelési küldöttség elnöke.

Nyári megőrzésre

elfogadok mindennemű téli ruhákat és szőnyeget felelősség mellett.

Továbbá a t. cz. közönség figyelmébe ajánlom azon körülményt, hogy a megőrzés végett nálam lévő téli ruhákat a nyár folyamán a legjutányosabb díjazásért javítom, amely munkálatért járó díj az átvétel alkalmával fizetendő. — Amidőn a t. cz. közönség szíves pártfogását kérem, vagyok kiváló tisztelettel

Horváth János.

Üzlet: Fő-utca. Lakás: N.-Magyar-utca 332. sz. (saját ház.)

Raktáram tűzkár ellen 10.000 korona erejéig biztosítva van.

**Legszebb faj
Csemege - szőlő,**
legnemesebb faj
erdélyi, tiroli és francia
almák

és mindennemű déli-gyümölcs.
Ajánlom még
tisztán kezelt, természetes

hegyi boraimat

a következő előnyös árak mellett:

Kitűnő asztali ó-bor, literje 30 és 32 kr.

100 liter 22 és 23 frt.

Magyarádi új-bor, literje . . . 36 kr.

Magyarádi ó-bor, literje . . . 40 kr.

Magyarádi ó-bor I., literje . . . 50 kr.

Asztali veres bor, literje . . . 44 kr.

Ménési veres bor, literje . . . 64 kr.

Mindennemű üvegelt csemege és aszúborok
a legolcsóbb árban.

Megrendeléseket helyben házhoz szállítottok
vidékre a legpontosabban.

Kiváló tisztelettel

MERTZ NÁNDOR,

Nagyvárad, Nagy-Körös-utca, Mertz-ház.

Telefon-összeköttetés 134. szám.

N.-Malom-utcai 257. sz. házam, jó forgalmu
korcsmai üzlet s fedett kuglizóval, haszon-
bérbe kiadatik.

Kőszegen

(vasuti állomás)

Dr. Dreiszker József

sanatóriuma

és

vizgyógyintézete

nyitva:

Május hó 1-től Deczember hó 1-ig.

Rendszer: Pricsnitz és Kneipp.

Villanyozás, massage, gyógytor-
nászat, diaetikai eljárás. Gondos
orvosi felügyelet, kitűnő ellátás,
igen mérsékelt ár. Prospektus
ingyen.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszor ellentállt az idő
megpróbálásának, mert már több mint 30
év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-
dörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél,
csúznál, tagszagattásnál és meghűléseknél
és az orvosok által bedörzsölésekre is
mindig gyakrabban rendeltek. A valódi
Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-
Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer,
hanem igazi népszerű háziszor, melynek
egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban
majdnem minden gyógyszerárban készlet-
ben van; főraktár: Török József gyógy-
szerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmá-
val igen óvatosak legyünk, mert több kiseb-
bertékű utánzat van forgalomban. Ki nem
akar megkárosodni, az minden egyes üveget
„Horgony“ védjegy és Richter czéggeljelzés
nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT

cs. és kir. udvari szállítók.

Csak ezzel a tör-
vényes. bej. védő-
jeggyel valódi.

LONDON,
Chief Office S. W.
68 Brixton Road.

Főraktárak:
Barmann,
Angol India.

Agon. Zágráb.
Aigler.
Amsterdam,
H. Sanders,
Rokin 8.

Basel.
Sak János gyógy-
tár, W. Kratz.

Belgrád,
Nikola A. Dalini,
gyógytár Mihály

fajdelemhez,
Központi raktár
Szerbia részére.

Berlin, C.
Bologna.
Bruxelles,
Pharmacie Ch.

Delauro & Co.
Budapest,
Török J.

Dr. Egger L. és J.
Cáso.

Cőln a. Rh.,
Noris.
Debrecen.

Moh. Luxemburg.
Schmidt P.,
gyógyász.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak
akkor valódi, ha az oldalt látható zöld, a törvény-
széknél bejegyzett „apáca“-védőjeggyel van ellátva.
Főálmulhatatlan szer minden mell-, tüdő-, máj-,
gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is ki-
tűnően hat és sebet gyógyít.

Egy próbáüveg bérmentesen 1 korona 40 fillér.
Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(csodakenőcsnek nevezik)

utolérhetetlen szívó erejű és gyógyítóhatású. Operá-
ciókat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőc-
ssel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csont-
szut, utjabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyó-
gyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyítóhatású min-
dentéle seb gyuladásánál.

Próbátégely bérmentve 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utánzatoktól és kerüljék az értékte-
len, ugynnevezett házi kenőcsöket s más offéléket.

Cím: A. Thierry, gyógyszerár és gyár a Védőangyalhoz,
Pregrada, Pragerhof felé, a Déli vasut mentén.

Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat
használatra készen a házban tartani. Az összes mű-
velt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát
a törvény üldözi.

Issigeon,
Dordogne, Koppen-
hága,
fabriken farma.
Milánó,
A. Bertoloní.
Malmö, Sevrige,
Apot. Lejonet.

Nantes,
Pharmacie
C. Fredet,
Nápoly. Palermo.

Páris,
Pharmacie
franciso, 1 & 3,
Place de la Repu-
blique, Phar-
macie Daprey, 11,
Rue des francos
Bourgeois.

Prága,
Róma,
Corso, Agenzia
del Politecnico.

Roubaix,
Pharmacie
F. Gerrath.

Sarajewo,
Szeged,
Temesvár.

Trieste. Velence.
Vienne. Zürich.

Csak ezzel a tör-
vényes. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

57474

Bikszádi árlappal

és

ismertető könyvecskével

bérmentve szolgál

a

KÜTKEZELŐSÉG

Bikszád

(Szatmármegye.)

A Bikszádi

ásványos gyógyvizet

mely egyedüli a maga nemé-
ban, több hírneves egyetemi
orvostanár és hírneves vidéki orvosok, hatásánál
fogva fölébe helyezik a külföldi és drága Selters és
Gleichenbergi vizeknek. Gyógyító hatása a bikszádi
ásványos gyógyviznek kitűnően bevált idült és he-
veny légszűrő, hangszálag hurut, vérképés ellen.
Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérbányás, tüdő-
csúcs hurutnál és kezdődő gümőkóránál, továbbá ki-
tűnő eredményt értek el a bikszádi víz alkalmazása által emésti-
hetetlenség, idült- és heveny gyomorhurut, máj- és epe hólyag-
bántalomnál, a belek renyhe működésénél, vesehomokban szen-
vedőknél, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női lánalt-
máknál, mint specificum vált be.

Bikszádi viz bérlője s a sztojikai viz főelárusítói:

ALMER LAJOS ÉS KÁROLY

nagybányai lakosok.

A Sztójikai

ásványvizet,

mint Erdély gyöngyét, nem hi-
ába nevezték el magyar kars-
badi vizeknek, mert tényleg annak gyógyhatása a szí-
goru diéta betartásával: idült gyomorbántalom, máj-
és epehólyag, valamint epekő bajoknál, nemkülönben
czukorbetegségnél alkalmazva, valóságos csodákat
művel, kitűnő hatása a Sztójikai ásványviz a légző-
szervek összes bántalmánál, valamint a női bajok és
görvélykóros bántalmánál is. — A Sztójikai ásványviz dús szén-
savtartalmánál fogva, akár borral, akár gyümölcszörppel vegyítve,
mint kellemes üdítő ital párfját ritkítja. Sztójikai ásványviz
hosszas használata az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s
így a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annyival is inkább,
mert hosszabb állás után nem csapódnak ki belőle a szilárd alkati-
részek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren túli szállítást.

Sztójikai árlappal

és

ismertető könyvecskével

bérmentve szolgál

a

FORRÁSKEZELŐSÉG

Sztójika,

(Szolnok Doboka m.)

A bikszádi viz kapható Nagyváradon, Janky Antal utóda (Kiss Károly),
Kádár János és Wurst József urak fűszer üzletében. — Az alatt irt
lejutányosabb árak mellett, házhoz szállítva: egy üveg 1/2 literes bik-
szádi viz 14 kr., ha az üveget visszaadjuk 11 kr. Egy üveg 1 literes
bikszádi viz 22 kr., ha az üveget visszaadjuk 16 kr. Egy láda 40 1/2
literes üveg bikszádi viz 5 frt 20 kr., a 40 üres üveget ha visszaadjuk
3 frt 70 kr. Egy láda 25 1 literes üveg bikszádi viz 5 frt 20 kr., a 25
üres üveget ha visszaadjuk 3 frt 70 kr.